

MŪSŲ LIETUVA

NR. 20 (1451) — XXVIII — 1976 M. GEGUŽĖS — MAIO 20 D. — 1,50 kr.
R. Juatindiba, 20 (28) Caixa Postal 4421 — 01000 São Paulo, SP. Tel. 273-0338

LIETUVIŲ IMIGRACIJOS BRAZILIJON 50-METIS (1926—1976)

MŪSŲ BENDRUOMENIŠKUMO IR VALSTYBINGUMO SIMBOLIAI

Organizaciniam mūsų gyvenime matom dvi linkmes. Politiniai veiksniai sudaryti sroviniu pagrindu, nors pačiom srovėm aktyviau svetur reikš. tis sąlygų nėra. Nepalyginti realesnis Bendruomenės tautinės jungties pagrindas. Bet abi linkmės yra tikrovinis faktas, tad tikslinga ieškoti tokio jų derinio, kuris geriausiai atitiktų reikalavimus, kylančius iš lietuvių išėivijos tikslų bei uždavinių. Ryšium su Lietuvos buv. prez. Antano Smetonos mirties 30 metų sukaktim prie šio klausimo iš naujo grįžo dr. Jonas Puzinas, pirmenybę atiduodamas Bendruomenei:

"Gyvename ypatingai sunkius laikus, kada mūsų Tėvų žemė kenčia didžiulę svetimųjų priespaudą, todėl jau pats metas brandinti tikrą bendruomeninę pakantą, sutarimo ir sutelktinio darbo dvasią. Jau laikas išlįsti mums iš susenusio, surembėjusio ir unkšto ideologinio ar partinio kiauto, jau metas eiti su gyvenimu ir spiestis draugėn" (Dirva I. 4).

Bendruomeniniai gyvenimo kriterijai įgalina žvelgti plačiau bei giliau, kai dėl srovinio siaurumo, pasak dr. Puzino, "daugelis mūsų tautai ir valstybei nusipelnusių asmenų yra patapę nebe tautos, o vienos ar kitos grupės nuosavybe. Tik ten jie iškeliami į savosios srovės altorėjus ir garbinami savųjų tarpe".

Kaip jau rodo patirtis, nevienas dėl tokios nuomonės pasišiauš: tai, girdi, tempimas ant vieno kurpalio. Net diktatūra. Atsakom: ne, tai atidavimas, kas kam priklauso. Visuma svarbesnė už dalį, Bendruomenė — už srovę. Šit a. a. Juozas Bačiūnas buvo srovės žmogus, tačiau apie jį galėjom sakyti:

"Juozas Bačiūnas buvo per didelis asmuo, kad užsidarytų vien savo srovėje. Jis buvo jau išplaukęs į antsrovinius vandenį, savo tikslu laikydamas tautinę bendruomenę, apjungiančią visas sroves ir respektuojančią žmogų taip, kaip jis respektuoja savo artimą" (Dirva 1969. I. 29).

J. Bačiūnas dažna proga sakydavo: neatiduo-kim, girdi, Bendruomenės tiem, kurie ja netiki, nes jie ją griaus. A. a. Mykolas Krupavičius taip pat buvo srovės žmogus, bet ir jis neišsiteko jos ribose. Jis kūrė Bendruomenę ir jai paliko tokį paveldėjimą:

"Ne į visas PLB organų vadovybes paklius visų partijų žmonių, bet dėl to PLB visuotinumą neigti nebūtų pagrindo. Partijoms reikštis galimybė pasiliks ta pati išikūrus PLB, kaip buvo ir prieš jos išikūrimą. PLB yra antpartinė. Kas ateina į bet kurią PLB vadovybę, turi iškilti viršum savo partijos egoistinių reikalų" (PLB keliu).

Arba: nepriklausoma Lietuva 1919-40 turėjo tris prezidentus. Kuo mes juos verčiam? Ar iš tikrųjų juos pagarbiai prisimenam ir bešališkai vertinam visi? Bet Aleksandrą Stulginskį papras-tai temini krikščionys demokratai, dr. Kazį Gri-nių — daugiausia liaudininkai, o Antaną Smetoną — sroviniai tautininkai. Daugiausia vis savėje, nedideliais būreliais. Tiesa, visi prezidentai atėjo iš srovių, bet jie vadovavo valstybei, kuri buvo visos tautos laimėjimas. Tad kodėl jie daromi atskirų srovių, ne tautos nuosavybe? Juk jie yra mūsų valstybingumo simboliai, kaip kad M. Krupavičius, J. Bačiūnas ir kt. — mūsų bendruome-niškumo simboliai.

Ryšium su Vliko seimu kanadiškiai Tėv. Ži-buriai teisingai pastebėjo, kad tradicinis srovinis pradas, savo laiku buvęs labai aktualus Lietuvoj, to aktualumo išėivijoj jau nebeturįs. Srovinis or-ganizuotumas visiškai jau susiaurėjęs, daug kur ir nutilęs. Srovinė dvasia tik dirbtinai palaikoma paskirų asmenų ir ypačiai tradicinės srovinės mū-sų spaudos. Bet patys matom, kad tai daros ne-naudinga. Reikia gyvenimui naujų kriterijų. Juos įdiegti — jau Bendruomenės uždavinys. Ryškin-dama bendruosius visų mūsų reikalus, ji rodytų tautinį mūsų kelią, kurio nereikia mesti dėl pa-skirų srovių takelių. Jai taip pat turėtų priklausyti ir bendrieji mūsų minėjimai.

Pasaulio Lietuvis Stasys Barzdukas

Š. m. kovo 14 d. prie sovie-tų ambasados vartų Airijos Dubline prisistatė devynių as-menų delegacija, sudaryta išim-tinai airių, kurie atstovavo įvai-rioms jų organizacijoms. Ji ban-dė įteikti sovietų ambasadoriui Anatoliui Stepanovich Kaplinui sekančią peticiją: "Airijos žmo-nės, prisimindami savo protėvių persekiojimą už krikščionių ti-kėjimą, išreiškia giliausią užuo-jautą: vyskupui Julijonui Ste-ponavičiui, kuris nuo 1961 m. iš-tremtas iš savo vyskupijos, sie-kiant sutrukdyti dvasinį žmonių aptarnavimą; trim milijonam lietuvių katalikų, kurie kenčia religinį persekiojimą. Milijonam kitų krikščionių bei religingų žmonių įvairiuose kraštuose, ku-rie kenčia sovietinę priespaudą ir persekiojimus už savo religi-nius įsitikinimus. Mes prašome Jus kreiptis į Sov. Sąjungos val-džią, kad nedelsiant tiems žmo-nėms būtų grąžinta religinė lais-vė..."

LAISVĖS LIETUVIAM KATALIKAM!

Nors nei Lietuvos valsty-bės, nei lietuvių tautos visuma niekad nebuvo krikščioniška, tikėjimas daugeliui buvo ir tebė-ra pagrindinis laisvės ir kūrybos šaltinis. "Lietuvos Katalikų Baž-nyčios Kronika" atskleidžia gi-

Peticiją pasirašė devyni vy-rai ir moterys, atstovaudam-tiek organizacijų.

Kadangi peticijos niekas ne-siteikė priimti ir net prie var-tų neišėjo, delegacija per ga-siakalbius iš automobilių sukabėjo Rožinį bei kitas maldas už Lietuvą ir ramiai pasitraukė.

Sekantį sekmadienį tos de-legacijos atviras laiškas pasiro-dė "Irish Press" laikraštyje kur visa peticija buvo išspau-dinta. Įvykiai tiek susilaukė su-sidomėjimo, kad sovietų amba-sada jautė reikalą laikraštyje-gintis, sakydama, kad Sovietų Sąjungoje nėra nei tikėjimo persekiojimo, nei politinių kalt-nių. Minėtoji delegacija buvusi-paveikta nelemtos propagandos.

Tikimasi, kad lietuviai ras-progos tai airių grupei parašyti padėkos žodį sekančiu antra-šu: Community Concern Centre 22 Merrion Square, Dublin 2 Ireland. Alkt.

laus tarpasmenio ryšio su kurtos tikinčiųjų bendruomenės atsparumą ir kviečia netikinčius saugoti ir ginti pagrindines žmogaus teises.

Krikščioniškosios Lietuvos istorija, prasidėjusi, kai buvo pakrikštytas pirmasis lietuvis šiais metais žymi dvi reikšmin-gas sukaktis. Prieš 725 metus krikštą priėmė Lietuvos karalius Mindaugas. Jo siekimas ne tik iškelti Lietuvą pasaulio tautų šeimoj vienybe ir ginklu, bet ir apsaugoti lietuvių dvasią nuo svetimų įtakų, steigiant nuo kitų tautų nepriklausomą lietuvių vyskupiją, buvo prieš 50 metų galutinai vainikuotas savaran-kiškos Lietuvos Katalikų Bažny-tinės Provincijos sudarymu.

Pasaulio Lietuvių Bendruomenė skelbia šiuos metus Lietu-vos Katalikų Bažnyčios Metais. Mes jungiamės, kviesdami juos paminėti visą lietuviškąjį jauni-mą: ašmeniškai, susirinkimuose, suvažiavimuose studijuojant Lietuvos Katalikų Bažnyčios padėtį; persekiojimo faktų sklei-dimu kovojant už brolių ir sesių tikėjimo ir religinės išraiškos laisvę; atnaujinant ir stiprinant tikinčiųjų lietuvių bendruome-nes laisvajame pasaulyje.

Tėvynėj laisvės, laisvėj
Tėvynės!

Jaunimo Žygis už
Tikėjimo Laisvę

* NAUJOJI KUBOS KONSTITU-CIJA visiškai užgniauzė sąžinės lais-vę — pareiškė buvęs Havanos vysku-pijos pagalbininkas vysk. Eduardo Boza, kuris dabar gyvena Venecu-eloje. Pasak jo, dabar totalistinė dok-trina vadovaus ir tvarkys žmonių sąžinės, pasiremama konstitucija.

Ruošiasi per 2000 šokėjų

Garbės komitete sutiko būti ir JAV prezidentas G. Fordas

Atlikęs visus formalumus, penktosios tautinių šokių šventės komitetas gavo oficialų pripažinimą, pasirašytą vyr. JAV dvišimtmečio administratoriaus J. W. Warner, ir specialią vėliavą.

Šventės lėšų telkimo komitetas jau atliko didelį darbą, surengdamas iškilmingą banketą III. 27 Čikagoje, kuriame dalyvavo apie 250 asmenų. Pelno gauta apie \$8.000. Pradėtas ir aukų rinkimo vėjus Čikagoje bei apylinkėse šokėjų kelionių apmokėjimui. Visos kitos vietovės, kur yra tautinių šokių vietainiai, yra paprašytos sudaryti vietinius lėšų telkimo komitetus, rinkti aukas vietovėse, telkti lėšas parengimais, nes šventės sąmatoje nėra pakankamai pajamų pusės šokėjų kelionių išlaidoms apmokėti. Dar neaišku ar bus gauta finansinė parama iš federacinės valdžios. Jos gali ir nebūti. Dideles kelionių išlaidas turės grupės iš Anglijos, Venecuelos ir Brazilijos. Dar neaišku, ar galės atvykti šokių grupė "Ratukas" iš Vokietijos.

Šiuo metu atrodo, kad šventėje bus apie 2,200 šokėjų. Visos grupės labai intensyviai ruošiasi šventei. Muzikinius šventės reikalus tvarko Algis Modestas. Himnams ir keturioms dainoms su šokiais atlikti šventėje pakviesti pagrindiniai Čikagos lietuvių chorai. Šiam jungtiniam šventės chorui diriguos muz. A. Jurgutis. Tautinių šokių muziką atliks amerikiečių profesionalų orkestras ir tautinių instrumentų ansamblis.

• Vienuolika šventės komisijų sėkmingai atlieka savo pareigas, ir visi komiteto nariai bei jų talkininkai vieningai dirba. Jau pradėta šventės reklama spaudoje, paruošti plakatai lietuvių ir anglų kalbomis.

Amerikos dvišimtmečio minėjimas penktąją liet. tautinių šokių šventę amerikiečių priimtas labai palankiai, su dideliais pagyrimais. Šventės komitetas buvo pakviestas dalyvauti su programa ir Illinois dvišimtmečio minėjime. Susitarus su tautinių šokių grupių vadovėmis, jame programą atliks visos tautinių šokių grupės Čikagoje, prie jų prisijungiant chorams bei tautodailės parodai. Šventės komitetas kviečia ir visus kitus liet. tautinių šokių vienetus kituose miestuose ar valstijose dalyvauti amerikiečių dvišimtmečio minėjimuose su mūsų tautiniu menu.

Šventės garbės komitetas jau sudarytas. Jau gautas ir prez. G. Fordo sutikimas. Visi kviestieji sutiko įeiti į garbės komitetą, kurį sudaro 36 asmenys. Tikimasi, kad visi garbės komiteto

nariai ir daug kitų garbės svečių dalyvaus ir pačioje šventėje.

Šventės bilietai kainuos nuo \$3.00 iki \$8.00 ir po \$12.50 ložėse. Paštu bilietus galima dabar gauti, rašant čekius "Lithuanian Folk Dance Festivals, Inc. vardu ir siunčiant Jonui Spurgui, 4239 So. Fairfield Ave., Chicago, Ill. 60636, USA. Nuo š. m. birželio 1 d. visi šventės bilietai bus gaunami "Margi-

niuose", 2511 W. 69th St., Chicago, Ill.

Šventės šokėjų registracija ir nakvynėmis rūpinasi Joana Krutulienė, 7355 So. Richmond St., Chicago, Ill. 60629, USA. Nakvynėms rezervacijas moteliuose jau reikia dabar atlikti.

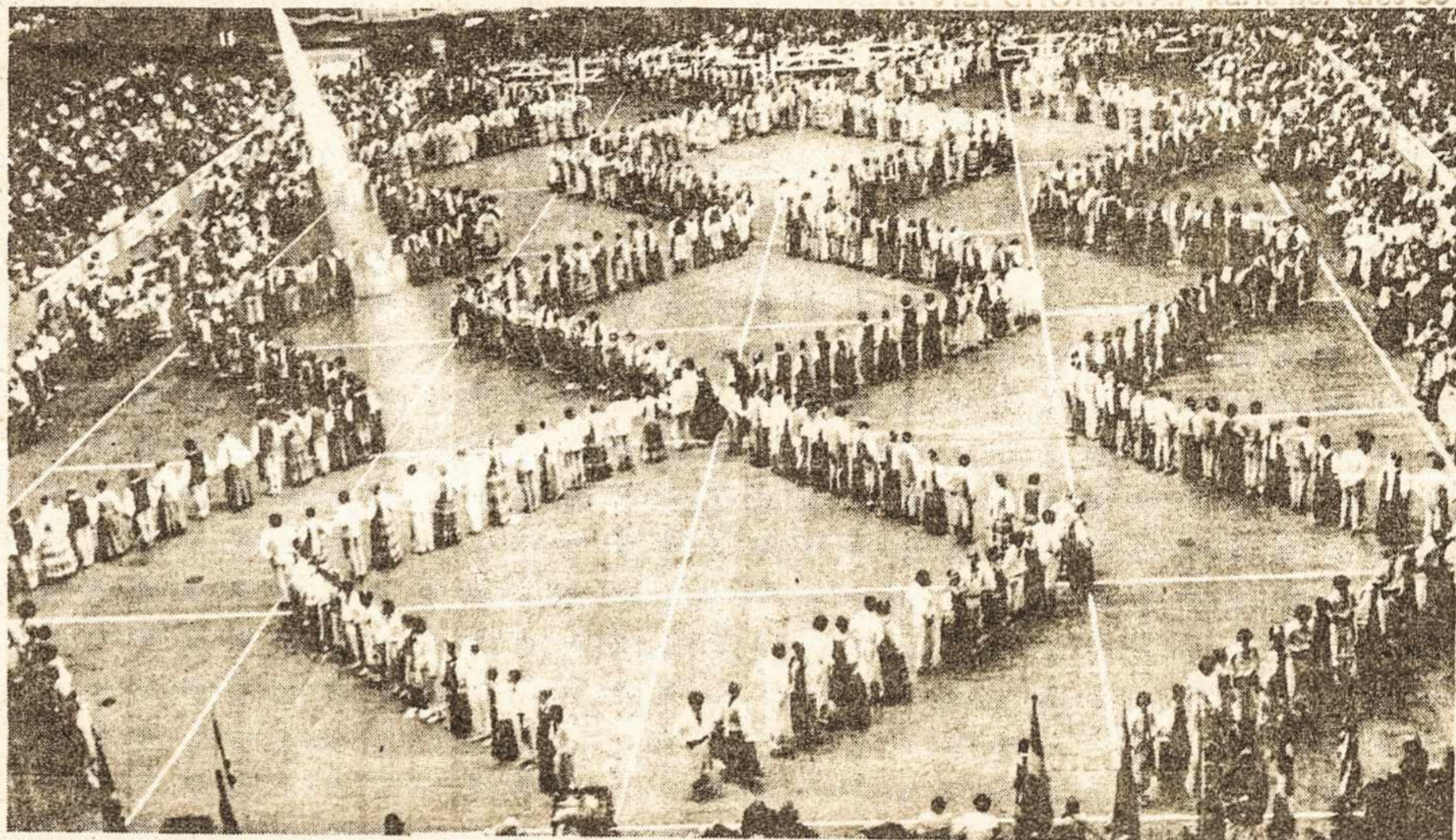
Pradėti platinti šventės banketo IX. 5. bilietai. Jų kaina po \$15.00 asmeniui (šventės programos dalyviams po \$10.00). Juos jau galima gauti pas A. Mažeikienę, "Paramos" krautuvelyje, 2534 W. 69th St, Chicago, Ill. 60629, čekius rašant Lithua-

nian Folk Dance Festivals, Inc. vardu.

Penktosios lietuvių tautinių šokių šventės šūkis, minint JAV 200 metų nepriklausomybę, yra paskutiniai a. a. Romo Kalantos žodžiai: "LAISVĖS LIETUVAI!" Visi lietuviai iš visų kraštų kviečiami dalyvauti šioje šventėje ir šventės šūkį paskleisti kiek galint plačiau laisve besidžiaugiančiame pasaulyje.

Bronius Juodelis,
šventės komiteto pirmininkas

Tėviškės Žiburiai

Baigminė šusto figūra ketvirtoje laisvojo pasaulio lietuvių tautinių šokių šventėje 1972 m. liepos 2 d. Čikagoje

LIETUVIAI PASAULYJE

J. A. Valstybės

POETUI TOMUI VENCLOVAI pagalbos prašančiu atsisaukimu, paskelbtu "New York Review of Books", į amerikiečius kultūrininkus kreipėsi rusų disidentinis poetas Jozifas Brodskis, prieš keletą metų iš Sovietų Sąjungos atvykęs į JAV ir dabar profesoriaująs Mičigano universitete. Amerikiečiams jis nušviečia tuos pavojus, kurie dabar tyko T. Venclovos, pasisakiusio už kūrybos laisvę ir pasiprašiusio vizos išvykti užsienin. Jis taipgi pabrėžia, kad jam yra tekę versti rusų kalbon šio talentingo poeto eilėraščius. Semiotinių darbų dėka T. Venclova esąs gerai žinomas Europos kalbininkų tarpe. Pernai jis buvo kviestas dėstyti vienerius metus San Francisco Berkely universitete, bet negavo vizos išvažiuoti. Telegramas ir laiškus, reikalaujančius išleisti T. Venclovą užsienin, J. Brodskis prašo siųsti Sovietų Sąjungos ambasadoriui Vašingtone A. Dobrininui, Lietuvos kompartijos centro komitetui, Lietuvos Rašytojų Sąjungai ir JAV kongreso atstovams.

Prancūzija

PASIKALBĖJAMA SU GEN. STA-

SIU RASTIKIU paskelbė Paryžiaus lenkų leidyklos "Institut Literacki" leidžiami istorijos sąsiuviniai "Zeszyty Historyczne" savo 35 nr., išėjusiuose šiuo metų pradžioje. Korespondenciniu būdu šį pasikalbėjimą apie lietuvių ir lenkų santykius bei ultimatumo priėmimą parūpino Kalifornijos universiteto prof. R. A. Woytak.

Italija

BAZNYTINĖS LIETUVOS PROVINCIJOS penkiasdešimtmečio minėjimą surengė Italijos Lietuvių Kunigų Sąjunga. Iškilmingas Mišias atnašavo kardinolas A. Samore, buvęs nunciatūros sekretorium Lietuvoje, asistuojamas mons. St. Žilio ir mons. Kl. Razmino, kuriam yra tekę būti Lietuvos metropolito arkiv. J. Skvirecko sekretorium. Kardinolas A. Samore savo pamokslu išryškino popiežiaus Pijaus XI ir arkiv. J. Matulaičio nuopelnus, steigiant šią savarankiškai besitvarkančią sritį, jos reikšmę Lietuvai ir dabartinę Katalikų Bendrijos būklę sovietinėje okupacijoje. Akademineje minėjimo dalyje paskaitą skaitė istorikas kun. R. Krasauskas, Lietuvos vyskupų vardu kalbėjo vysk. A. Deksnys. Žodį tarė ir Lietuvos diplomatijos šefas St. Lozoraitis. Skaudžion da-

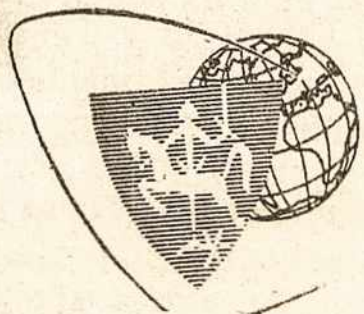
bartin visus dalyvius perkėlė dail. Vl. Zilius, neseniai atvykęs iš sovietų okupuotos Lietuvos. Minėjimo programai vadovavo Kunigų Sąjungos pirm. kun. dr. V. Kazlauskas, kuris taipgi yra ir Vatikano lietuviškųjų radijo laidų vedėjas. Minėjime dalyvavo Romoje gyvenantys lietuviai dvasiškiai, vienuolės ir pasauliečiai. KL. R.

Belgija

BRIUSELYJE LEIDŽIAMAS prancūziškas biuletinis "Cahiers du Samizdat", garsinantis pagrindinę sovietų spaudą bei jos pateikiamus įvykius, vasario - kovo laidoje paskelbė pareiškimą, ginantį Vilniuje nuteistą S. Kovaliavą. Jį pasirašiusių 174 asmenų tarpe yra ir kelios lietuvių pavardės — I. Volungavičiaus, K. Jokubėno, R. Levintaitės, V. Petkaus, A. Terlecko. Tame biuletinio numeryje pateiktuose B. Pensono, V. Čornovilo sovietinių koncentracinių stovyklų aprašymuose minimi lietuviai: Algirdas Žyprė, Rimas Čekelis, Izidorius Rudaitis ir Vladas Pavilionis.

Australija

SKAIDRIŲ VAKARĄ Adelaideje surengė Lietuvių Katalikų Moterų Draugijos valdyba, vadovaujama pirm. S. Pusdešrienės. Italijos, Vatikano ir Šv. Žemės vaizdų skaidrės rodė kun. A. Spurgis, MIC, plačiai juos komentodamas.

KONGRESO ATGARSIAI

Jaunimo kongreso metu, iškilus diskusijoms, stebėjau skirtingų kraštų atstovų reakcijas: lietuviškasis jaunimas iš Vokietijos labai organizuotai bei taktiškai gynė iki galo savo mintis. Pietų amerikiečiai tuojau jautėsi kalti bei greitai išsiseidė. Australiečiai vis reikalavo pripažinimo. Kur ne kur amerikiečiai tarė paskutinį žodį. Kana diečiai, vieni kitiems pritardami, vienbalsiai reiškė krašto nuomonę.

Taigi, kiekvieno krašto jaunime atsispindėjo gyvenamojo krašto charakteristikos. Ir tai yra labai reikšmingas faktas: į III pasaulio lietuvių jaunimo kongresą susirinko skirtingų pasaulio kraštų "lietuvių kilmės piliečiai", kuriems dar 1976 m. rūpi Lietuvos bei jos išeivijos dabartiniai ir ateities klausimai. Antros ir net trečios kartos jaunimas dar jaučia ne tik pareigą, bet ir būtinumą susirinkti ir organizuoti tokio didelio masto suvažiavimus, kuriuose ilgos valandos praleidžiamos diskutuojant skirtingų sričių rezoliucijas bei nustatant veiklos gaires.

Turėjusi progos praėjusiame kongrese susipažinti su skirtingų kraštų jaunimu bei jo veikla norėčiau išskirti pagrindines jaunimo veiklos charakteristikas skirtinguose kraštuose ir pastebėti, kad nežiūrint skirtingų veiklos būdų ir dalykų supratimo buvo įmanoma prieiti bendras išvadas, nagrinėjant jaunimą liečiančias problemas.

Pietiniai amerikiečiai

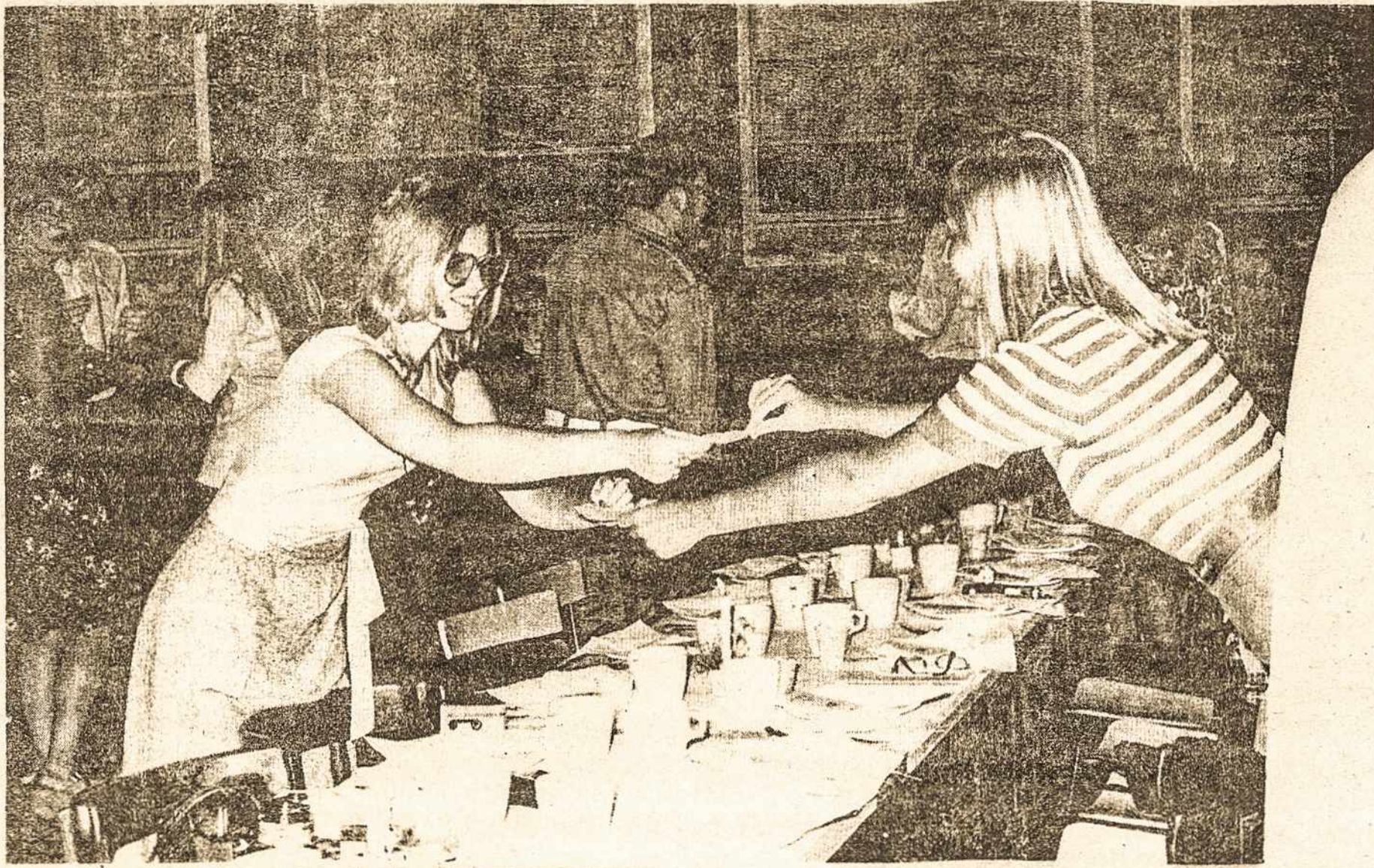
P. Amerikos lietuvių visuomenė susidaro daugiausia iš po I D. karo atvykusių lietuvių. Taigi, kai kalbame apie šių dienų P. Amerikos lietuvių jaunimą, turime galvoje antros ir net trečios kartos lietuvius, mišrių šeimų jaunuolius, kuriems ribotas lietuvių kalbos mokėjimas sudaro pagrindines veiklos problemas. Tik mažuma jų gerai kalba lietuviškai ir dar mažesnė dalis gerai moka lietuviškai rašyti.

Pirmiausia jiems iškyla identiteto ar savijautos klausimas. Tas jaunimas yra atitolęs nuo tikrosios Lietuvos ir lietuviybės, nes jų tėvai, nepažinę Lietuvos, nepajėgė jiems perduoti tėvynės nostalgijos. Jų Lietuvos ir lietuviybės vaizdas yra nublukęs.

Antra, susidaro komunikacijos sunkumai: kokia nauda skaityti paskaitas lietuviškai, jei niekas jų nesupranta? Kokia

Kongresinė lietuvių jaunimo mozaika

Pamatėm, kaip skirtingas įvairių kraštų mūsų jaunimas savo galvosena ir veikla

Villa Marista sodelyje po žvaigždutėmis palangėmis tavy lautojai praleido Kūčias. Kalėdines plotkeles laužo Raimonda Ambrozaitytė ir Indrė Baužaitė, abi iš JAV. Nuotrauka Danos Blauzdžiūnaitės

nauda išsiuntinėti lietuviškus bendraraščius ir laikraščius, jei niekas jų negali perskaityti?

Trečia, pati veikla yra apsun kinta: tie, kurie gerai kalba ir rašo lietuviškai, yra tie patys, kurie rengia stovyklas, moko lietuviškose mokyklose, ruošia suvažiavimus, vadovauja meniniams vienetais, keliauja valandų valandas nuo vieno miesto į kitą, kad suorganizuotų jaunimo būrelius.

Visi šie faktoriai yra suformavę lietuvišką jaunimo veiklą, būdingą P. Amerikos lietuvių jaunimui. Per tautinių šokių grupes ir chorus siekiame sutelkti lietuvių kilmės jaunuolius ir įdiegti jauno sąmoningo lietuvių savijautą. Mokyklose lietuvių kalba mokoma kaip antra kalba, diegiant jaunimui norą išmokyti ją dėlto, kad patinka, o ne dėlto, kad reikia. Jaunimo organizacijos suburia ir tuos, kurie visai nemoka lietuviškai kalbėti, bet rodo susidomėjimą, palaiko ryšius su lietuviška veikla, dalyvaudami demonstracijose, minėjimuose, paraduose.

Suglaudus, P. Amerikos jaunimo veiklos būdai kada nors gali būti labai būdingi visai išeivijos veiklai, nes yra sporadiški, nevisuomet pastovūs, daugiau ar mažiau palaiko savo veiklą pagal esamus veikėjų išteklius.

Pagrindinės prieškongresinės diskusijos vyko apie šį kontinentą ir jame gyvenančius lietuvius. Dideliai daliai žmonių nebuvo aišku kodėl III PLJK turėjo vykti P. Amerikoje. Daug kas abejojo jo pasisekimu bei

jo nauda P. Amerikos lietuviams ir visai lietuvių išeivijai. Bet kongreso pasisekimas įrodė, kad tai abejonei nebuvo pagrindo. Kongresas sustiprino Pietų Amerikos lietuvių įsitikinimą bei davė jiems progą pasireikšti ir atidarė akis didžiosioms Š. Amerikos lietuvių kolonijoms ir gal truputį pralaužė kiautą, kuriame mes gyvename.

Norėčiau pabrėžti, kad aš tik labai bendrais bruožais apibūdinau P. Amerikos skirtingų kraštų jaunimo veiklą. Čia tektų atsiprašyti P. Amerikos jaunimą, kad visus į vieną maišą sukišau. Pavyzdžiui, nedaryti skirtumo tarp Brazilijos ir Kolumbijos lietuvių yra tolygu nedaryti skirtumo tarp Čikagos ir Edmontono lietuvių. Deja, dėl ribotos informacijos paminėjau tik bendrybes.

Vokietijos jaunimas

V. Vokietijoje randame labai skirtingą jaunimo veiklą. Vokietijos jaunimą galime paskirstyti į tris grupes: Vasario 16 gimnazijos auklėtinius, vokiškas mokyklas lankiusius ir sovietinių mokyklų auklėtinius. Pagal V. Vokietijos jaunimo laikraštį "VLJS Žinios", Vasario 16 gimnazijos abiturientai savo išauklėjimu ir išsilavinimu yra geriausiai paruošti lietuviškai veiklai. Antrą grupę sudaro vokiškas mokyklas lankiusieji jaunuoliai. Jų lietuviškumas gana silpnas, ir dauguma, palikę namus, greitai nutausta. Trečioji grupė — sovietinių mokyklų auklėtiniai. Tai tie, kurie Lietuvoj dar lankė mokyklas, bet

prieš maždaug 15 metų vokiečių tautybės priedanga persikėlė į Vokietiją. Tiesioginis ryšys su Lietuva juos išskiria iš visumos. Tai jaunimas, kuris nepilnai jaugęs į vokišką visuomenę ir nevisada sutinkąs su L. Bendruomenės siekimais. Jie domisi Lietuvos problemomis, palaiko ryšius su giminėmis ir buvusiais draugais Lietuvoje. Todėl bendravimo su Lietuva atžvilgiu jų nuomonės smarkiai skiriasi nuo Vokietijoje užaugusių jaunuolių. Ši grupė ten yra pati didžiausia, bet tik nedidelė jos dalis pilnai įsijungė į bendrą lietuviško jaunimo veiklą.

V. Vokietijos lietuvių jaunimas pasireiškia daugiau akademinėje veikloje. Jų geografinė padėtis (arti Lietuvos) palengvina išnaudoti visas politines situacijas. Sunkinanti aplinkybė yra ta, kad mažas jaunimo skaičius išbarstytas po visą Vokietiją. Suvažiavimai arba net paprasti posėdžiai jiems yra beveik neįmanomi. Pasikalbėjus su jais po kongreso studijų dienų, paaiškėjo, kad jiems organizuojant ketvirtąjį pasaulio lietuvių jaunimą, šis sunkumas bus pagrindinė jų problema.

Australijos jaunimas

Australijos jaunimo veikla yra labai panaši į mūsų veiklą. Smarkiai veikia ideologinės organizacijos (ypač skautai), meniniai vienetai, sporto klubai, kultūriniai rateliai. Pagrindiniai Australijos lietuvių visuomenės centrai yra Melburne, Adelaidėje ir Sydnėjuje, kur dažnai

(Tęs. 5 psl.)

Ne bėgimas, o protesto pareiškimas

Pokalbis "TŽ" redakcijoje su neseniai atvykusiais iš pavergtos Lietuvos — redaktore Aušra Marija Jurašiene ir buvusiu valstybinio Kauno teatro režisoriumi Jonu Jurašu

Joris Jurašas, neseniai su tėveliais atvykęs į New Yorką sveikinasi su Lietuvos Gen. Konsulu Anicetu Simučiu. Iš kairės — Aušra Jurašienė, Jonas Jurašas, Konsulas Simutis, J. Simutienė, VLIKo pirminkas dr. J. K. Valiūnas.

Nuotrauka L. Tamošaičio

— Esate neseniai atkeliavę iš sovietinių Rytų į laisvuosius Vakarų. Koks buvo pirmas Jūsų įspūdis patekus į naują atmosferą?

— Jonas: Mūsų įspūdžiai Vakaruose gana sudėtingi, platūs. Matėme dalį V. Europos, vieną ir kitą Amerikos pakrantę. Mus labai gąsdino prieš atvažiuojant. Mes daug girdėjom, kokie baisūs Vakarai. Ten žmogus žmogui vilkas, kiekviename žingsnyje tave tyko nelaimė, pavojai, persekiojimai, ekonominiai sunkumai, rasinės problemos. Taigi, mes buvome paruošti sutikti pačius blogiausius dalykus. Tam mes buvome auklėjami per sovietinę propagandą, kuri Vakarų vaizdavo kaip priešišką baubą. Visdėlto atsitiko taip, kad mes ryžomės prasi-veržti į tuos "prakeiktus" Vakarų, kaip ir daugelis lietuvių to norėtų. Matyt, tam yra priežasčių, kad žmonės, nežiūrint visų sunkumų, veržiasi į tremtį.

Asmeninis mano įspūdis, sakyčiau jausminis, buvo tas, kad pirmą kartą gyvenime pasijutome laisvi. Čia mes galime kalbėti ką norime, kur norime ir kada norime. Čia mes greitai užmiršome sovietinę discipliną, proto ir jausmų suvaržymą, nors ten gyvenome per 30 metų. Aš pajutau, kad čia galime kvėpuoti pilna krūtine. Tada visos kitos problemos nublinksta. Čia patiriamai sunkumai, kurių netrūko ir savame krašte, dėlto neatrodo tokie dideli. Bene sunkiausia yra galvoti, kad palikai savo kraštą visam laikui, kad tau nebėra lemta grįžti. Tačiau laisvės pajautimas yra stublbinantis. Sa-

koma, kad čia laisvės yra per daug. Bet ar jos gali būti kada nors per daug? Tai pati svarbiausia, sakyčiau, emocionali mūsų patirtis.

Be to, per tą laiką mes labai daug pamatėm. Visą laiką mums tie dalykai buvo draudžiami. O tai, kas visą laiką draudžiama, kažkaip žmogų slegia ir kartu nepaprastai traukia kaip uždraustas vaisius. Esame žmonės, ištrūkę lyg iš tamsos, norime daug ką pamatyti, suprasti. Mes elgiamės kartais kaip vaikai, kurie žengia pirmuosius žingsnius ir mokosi gyventi naujoje plotmėje. Tai labai įdomu ir kartu labai sunku. Kol kas manyje emocine prasme persveria naujų, nepatirtų horizontų atsi-vėrimo žavesys.

— O kaip atrodo Amerika iš pirmo žvilgsnio?

— Jonas: Amerika labai įdomus kraštas. Tai naujas pasaulis. Sunku jį lyginti su patirtimi, kurią mes atsivežėme, sunku jį lyginti net su Europa. Tai iš tikro didelių galimybių kraštas ir kartu platus okeanas, kuriame gali paskęsti. Daug žmonių jame paskendo, bet tie, kurie išplaukė, pasiekė didelių laimėjimų. Maniau, kad svarbiausia problema — neprarasti savęs, savo individualybės, savo vidinio pasaulio. Amerika ta prasme yra tikrai naujoji žemė. Turbūt neveltui ir dauguma lietuvių išievių rado prieglobstį Amerikoje. Antra vertus, mes nesame tokie akli, kad nematytume problemų. Visdėlto nekartą mums juokingai atrodo girdimi nusiskundimai, palyginus su

tuo, ką mes išgyvenom. Mes tikime, kad Amerika yra kraštas, kuriame galėsime antrąją savo gyvenimo pusę prasmingai išgyventi.

— Maždaug per metus turėjote daug progų susipažinti su lietuvių išievijoj gyvenimu bei veikla. Kaip atrodo ji žmogui, atvykusiam iš sovietų pavergtos Lietuvos?

— Aušra: Per tą laiką mums teko aplankyti daug lietuvių — nuo Los Angeles iki Toronto. Visur mes sutikome tautiečius, gražiai kalbančius lietuviškai ir širdies gilumoje degančius Lietuvos problemomis. Tai mus labai jaudina. Čia galima netgi įžiūrėti didelę egzistencijos prasmę, kurią jie nukreipia į Lietuvos problemas. Kol nesigiliai pajutęs visos veiklos, negali daryti išvadų, tačiau paviršutiniškas žvilgsnis turėtų pasakyti vieną dalyką: būtų labai malonu matyti visus lietuvius vieningus, be susiskaldymo į atskiras partijas; antra, kad lietuvių veikla įgautų padidintus mastabus, nesismulkinėtų, nesiribotų vien buitinėmis problemomis, bet žvelgtų tokiu mastu, kuris galėtų reprezentuoti Lietuvą už jos ribų. Lietuvių išievių turėtų daryti tai, ko negalima krašte.

— Kokios Jūsų asmeninės perspektyvos? Ar numatote įsijungti į lietuvių išievijoj veiklą, ar orientuositės daugiau į amerikietišką gyvenimą?

— Jonas: Aš matau dvi galimybes, būtent, dirbti kaip režisorius ir lietuviškoje, ir amerikietiškoje srityje. Aš manau, kad šios dvi galimybės nesikereta, darbas ir vienoje, ir kitoje srityje tik papildo vienas kitą. Turbūt mūsų, lietuvių, pasmerktų gyventi ne savo krašte, yra tokia dalis, kad mes esame priversti gyventi du gyvenimu — vieną savo profesijoje, kitą — tautiniame išievijoj gyvenime.

Derinti tiem dviem gyvenimam reikia daug jėgų bei energijos, ištvermės, bet tai įmanoma. Mano atvejis, žinoma, yra specifinis ir problematiškas. Pagrindinis mano troškimas būtų sukurti lietuvišką teatrą, profesinį teatrą, kuris pajėgtų konkuruoti su amerikietišku, kanadietišku ar kitokiu teatru. Toks teatras turėtų byloti ir mūsų tautos, istorijos, patirties klausimus, iškelti lietuviškas problemas meno kalba žmonėms, kurie šiandien dar nežino kas yra Lietuva, kaip ji trokšta laisvės, kokia gili jos istorija. Aš norėčiau savo asmeninį patyrimą panaudoti tam reikalui ir sukurti tokį teatrą, kuris šiandieną yra neįmanomas Lietuvoje. Toks yra didžiausias mano siekis. Kelias, žinoma, gali būti įvairus. Tai laiko ir sprendimų klausimas.

— Girdėti, kad pastaruojų metu ir kiti dabartinės Lietuvos kultūrininkai bando pasekti jūsų pėdomis, t.y. išvykti į Vakarų. Kodėl gi žmonės veržiasi iš savo tėvynės į tremtį?

— Aušra: Gyvenant čia po to sunkaus žingsnio, kurį mums teko padaryti, ir matant, kad panašūs atvejai kartojasi, man tvirtėja mintis, kuri buvo kilusi paliekant Lietuvą: tai nėra bėgimas iš skėstančio laivo, tai savotiškas pasipriešinimas, protesto pareiškimas. Kada menininkas negali susitvarkyti su esama santvarka, negali laisvai kurti, iš kitos pusės, kada jis negali pakeisti tos santvarkos. — jam lieka vienintelis kelias — arba viešai pasakyti ne ir nutilti arba pasitraukti, jeigu jam bus leista. Tai yra toks rizikingas žingsnis, kad jam pasiryžti ne kiekvienas gali. juoba, kad Lietuvoje žmonės nemato emigracijos kaip rojaus, kaip pažadėtos žemės. Ryždamiesi tokiam žingsniui, jie žino kokia didelė rizika jų laukia, nežinomybė ir sunki pradžia. Vadinausi, jie galbūt ryžtasi prarasti viską, kad tuo būdu pasakytų vieną kartą ne arba pačiu savo išvykimu protestuotų prieš tą sistemą, kuri neleidžia laisvai pasireikšti.

T. Ž.

AIDO CHORAS 1977 METAIS

Jau dabar finansinį vaju pradeda 60-ties mergaičių choras Aidas iš Hamiltono, Kanados, kuriam vadovauja São Paule pernai dainavęs solistas Vaclovas Verikaitis. Mergaitės, tarp 16 ir 20 metų, atskris 1977 metų viduryje į São Paulį, kaip dalis Pasaulio Lietuvių Bendruomenės kultūrinių mainų programos.

ŠVIETIMO VEDĖJAS Į SP.

Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Švietimo tarybos pirmininkas Jonas Kavaliūnas, gyvenęs netoli Čikagos, lankys Pietų Amerikos lietuvių ir lituanistines mokyklas šių metų birželio — liepos mėnesiais, sustodamas Bogotoje ir Medelline, Kolumbija, Buenos Aires, Montevideo, São Paule ir Caracase, Vėnezueloje.

PENKIASDEŠIMTMEČIO ŽINIOS

Penkiasdešimtmečio komitetas gegužės 11 paskyrė **PREMIJAS UŽ SIMBOLĮ**, kuris geriausiai išreikštų lietuvių imigracijos Brazilijon auksinę sukaktį ir būtų tinkamas vartoti spaudoje, ženklukuose, raktinukuose.

Konkursui buvo atsiųsta 24 piešiniai, todėl nebuvo lengva išrinkti geriausių. Kiekvienas ženklas buvo įdomiai sugalvotas, kai kurie buvo labai originalūs ir kruopščiai paruošti. Simbolio konkurso taisyklėse buvo numatytos trys premijos, kurioms lėšas paskyrė Stasys Meliūnas.

Pirmoji premija (Cr\$.500) paskirta **ALGIMANTUI SALDŽIUI**. Simbolis vaizduoja žemės skritulio dvi puses, skaičių 50 ir paukštį Lietuvos vėliavos spalvomis.

Antroji premija išrinkus skaitmenį 50 su imigrantą vaizduojančiu paukščiu, taip pat teko **ALGIMANTUI SALDŽIUI** (300 kr.).

Trečiąją vietą septyni konkurso teisejai padalino dviem asmenim: **SILENĖ SILICKIENĖ** mėlyname apskritime nupiešę Europą ir Braziliją, sujungtus trispalves vaivorykštes, o **RIKARDAS BENDORAITIS** – Gedimino pi-

lies bokštą ir Alvorados rūmų siluetus bei 1926 – 1976 metus skyde. Trečioji premija yra 200 kr.

Premijos bus įteikiamos penkiasdešimtmečio šventėje gegužės 30, seserų pranciškiečių salėje 16:00 val.

Piešinio varžybose dalyvavo, be premijas gavusių, Rimantas Valavičius, Kazimieras Jenčius, Silvana Rimša de Mesquita, Rikardas Stungis, Jonas Silickas.

Penkiasdešimtmečio šventės gegužės 30 São Paule pakvietimai vaisėm (19 val. Jaunimo namuose) gaunami V. Zelinos klebonijoje, ML redakcijoje, pas Aldoną Valavičienę, Juozą Čiuvinską, Algimantą Saldį, Joną Silicką, Magdaleną Vinkšnaitienę ir lietuviškų pamaldų metu bairuose bei per meninę programą gegužės 30.

Šventės meninė programa, be anksčiau minėtų vienetų, dar bus pajvairinta kolonijos mėgiamais solistais, daug metų pagražinusiems renginiais: Kazimieras Ambrozevičius, Vaclovas Laurinaitis ir Julija Joteikaitė. Prisidės skautai ir ateitininkai trumpu pasirodymu ir Magdalenos Vinkšnaitienės paruošti mažieji.

JAUNIMO KONGRESAS...

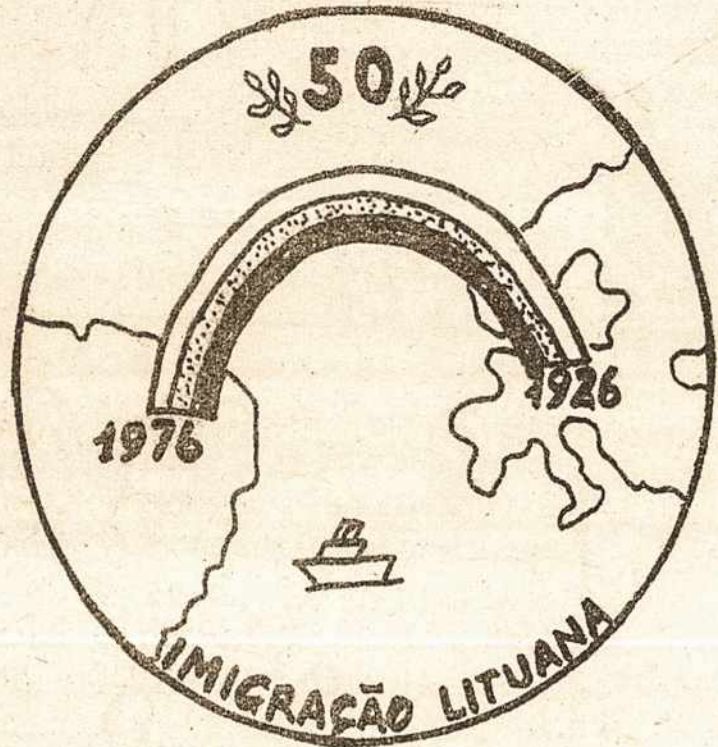
(iš 3 psl.)

rengiami suvažiavimai, šventės ir Lietuvių Dienos. Gal viena savybė skiria Australijos lietuvių jaunimą nuo kitų kraštų, būtent, jieškojimas pripažinimo. Tas didelis nuotolis tarp jų ir kitų pasaulio lietuviškų centrų juos gal kartais išskiria iš bendros lietuviškos veiklos. Gausus jų dalyvavimas visuose mūsų suvažiavimuose ar šventėse rodo susidomėjimą. Reikšmingiausias pavyzdys – stebinantis jų dalyvių skaičius visuose jaunimo kongresuose. Čia norėčiau paminėti, kad jie amžiumi yra žymiai vyresni už kitus. Tai didelis įnašas kongresuose, kur juo tolyn, juo amžius darosi jaunesnis ir dalyvių patyrimas mažesnis.

Nemanau, kad reikėtų plačiau suminėti Amerikos jaunimo veiklą, kuri visiems yra gerai žinoma. Norėčiau dabar trumpai pažvelgti, kaip ši kraštų mozaika sudarė didelę problemą šiame kongrese ir galų gale tapo esminiu dalyku.

Vienybė įvairybėje

Taigi, į III PLJK suvažiavo jaunimas, kuriam rūpi PLJS ateitis ir bendrai jaunimo veikla. Kaip spaudoje buvo minėta, pagrindinis kongreso tikslas buvo nustatyti PLJS veiklos gaires. Tam buvo sudarytos darbo komisijos iš skirtingų kraštų atstovų, kurios turėjo aiškų uždavinį: išdiskutuoti ir galų gale pateikti suvažiavimui pasirinktos srities pasiūlymus. Bet tai nebuvo lengvas uždavinys. Reikėjo geros valios ir bendro supratimo, nes kiekvienas kraštas turi savo veiklos būdus, problemas, reikalavimus. Vieno krašto siūlymas kitam buvo ne tik nepriimtinas, bet gal net ir kenksmingas. Geras pavyzdys buvo Š. Amerikos siūlymas padaryti pagrindiniu sąjungos tikslu politinę jaunimo veiklą, kuri P. Amerikoje yra kartais ne tik neįmanoma, bet net ir pavojinga. (Tęs. apačioj)

Siame ML puslapyje perpiešti sumažinti originalai. Pirmąją premiją laimėjęs Algimanto Saldžio ženklas imigrantą vaizduoja kaip paukštį, kurio kūnas ir sparnai nudažyti Lietuvos vėliavos spalvomis (piešinyje juoda yra raudona, taškiukai – žalia, balta – geltona), o pasaulio skrituliai taip pat raudonai nubrėžti. Skaitmuo „50“ randamas sujungus ratus ir sparno dalinai užbrėžtomis linijomis.

Antrąją vietą laimėjęs taip pat Algimanto Saldžio brėžinys turi tą patį imigrantą paukštį su raudonais brūkšniais patamsintu skaitmenimi.

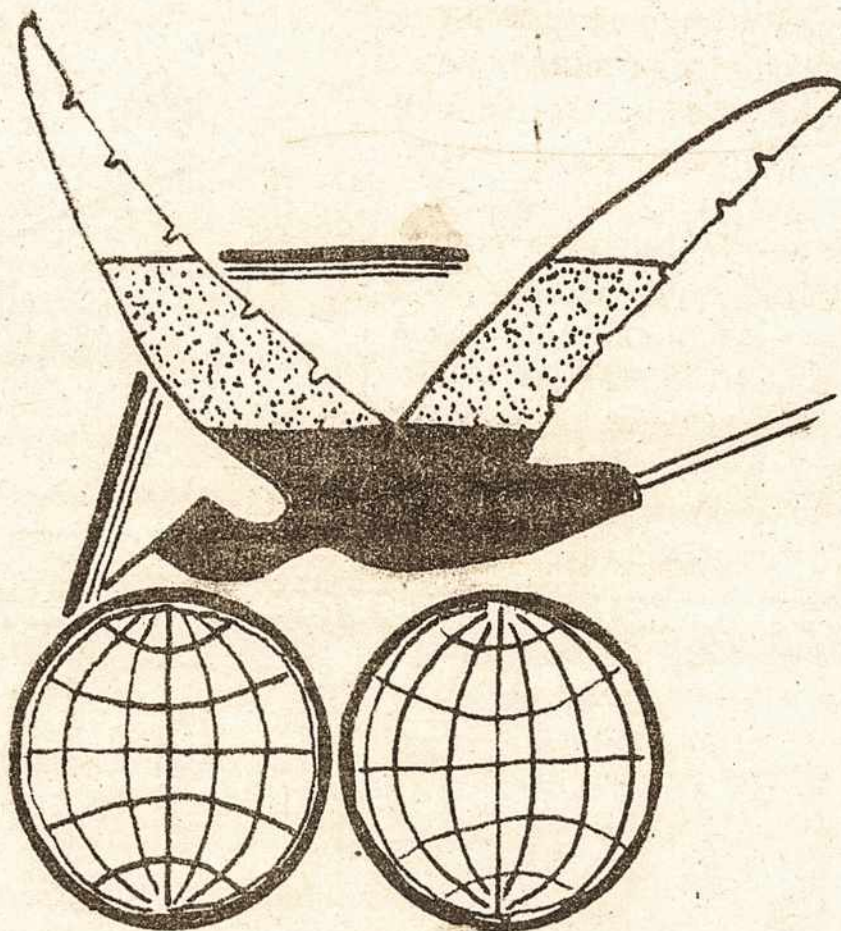
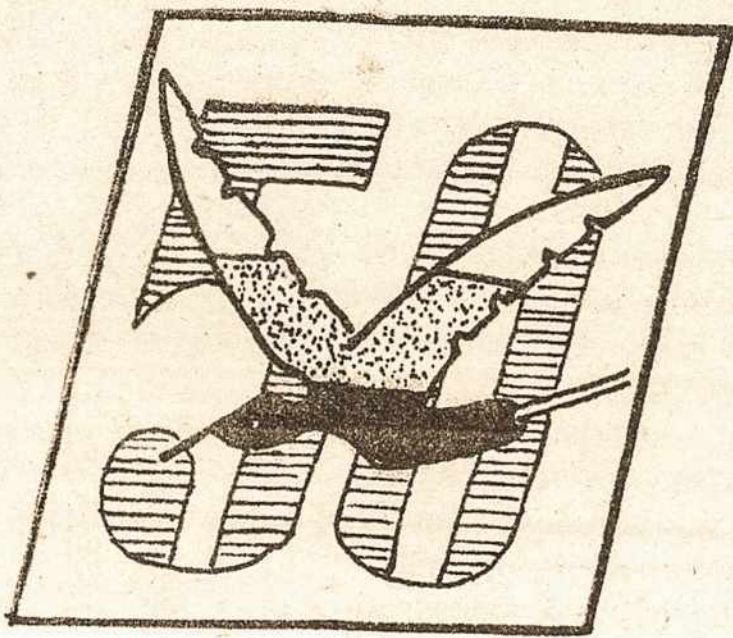
Trečiosios vietos piešinys su parašu „Imigração lituana“ ir jubiliejinio 50 perkirstas trispalvės vaivorykštės. Pagrindinis fonas (jūra) mėlynas, žemynai balti. Tai vienas Silenės Silickienės varžyboms paduotų darbų.

Rikardo Bendoraičio skydas taip pat laimėjo trečią vietą, nes iš septynių komisijos narių surinko tiek pat balsų. Teisėjus patrau-

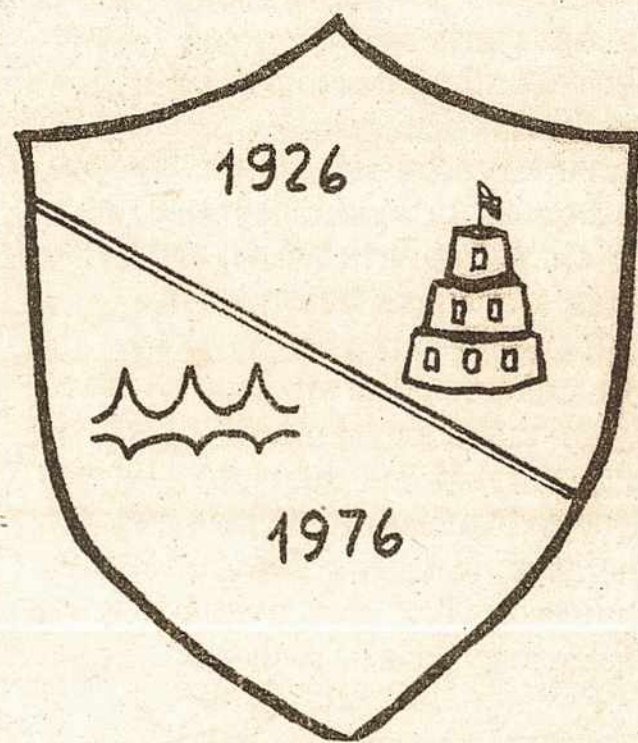
kė savo paprastumu ir visiems pažįstamais simboliais – Gedimino pilimi ir Alvorados rūmų bruožais, su imigracijos metų ir sukakties metų skaitmenimis.

Pagal komisijos siūlymus gegužės 11 d. posėdyje, pirmąją vietą laimėjęs ženklas bus autorius kiek pakeistas, kad aiškiau matytųsi skaitmuo 50.

Ir premijų negavusiuose darbuose yra įdomių elementų. Pa-

vyzdžiui, Rimanto Valavičiaus kūrinys su tulpe ir palme bei užrašu „Imigracijos jubiliejus“. Jono Silicko apskritas ir keturkampis ženklas su Brazilijos krantu, jūra ir laivu bei penkiasdešimtmečio skaitmenimi. Rikardo Stungio piešinys rastas per daug sudėtingas, bet įdomus, nes vaizduoja abi vėliavas, Braziliją su jūra „50 anos“ ir imigrantų laivą. Silvanos Rimša de Mesquita brė-

žiniai iliustruoti imigracijos metu abiejuose kraštuose buvusiais prezidentais (Washington Luis ir Antanas Smetona). Kazimiero Jenčiaus simboliai – supinti stilizuoti žiedai ir modernistinė kreivių pynė.

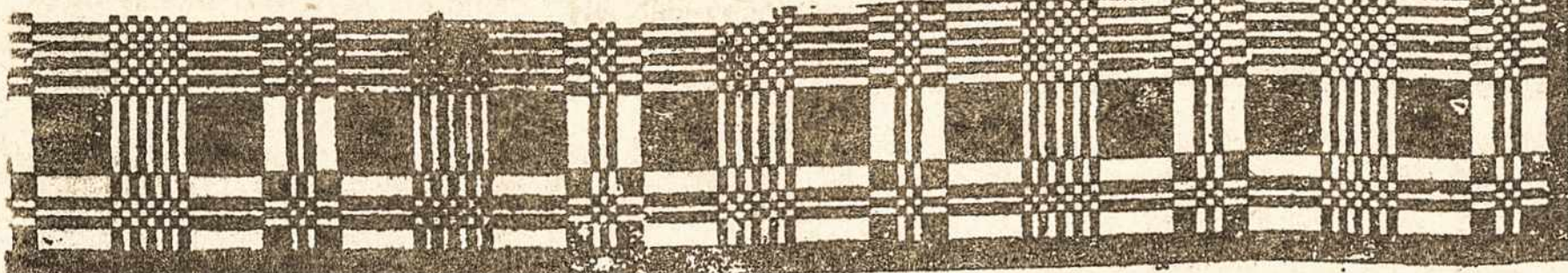
Imigracijos šventės – gegužės 30 – dalyviai Seselių salėje galės pamatyti konkursui įteiktų piešinių originalus.

Claudia Pratali sumaniai ant dvispalvio Brazilijos žemėlapiu uždėjo raudoną Vytį su jūra 50. Iš viso konkursui buvo paduoti 26 piešiniai, kuriuos įteikė dešimtys asmenų.

Mes pasidalinome mintimis apie visuomeninius klausimus, apie savo lietuvių bendruomenes, apie organizacijų veiklą savo miestuose. Visi parsivežėm naujų idėjų, bet svarbiausia dar kartą pasklido po visą pasaulį sąmoningas ir ištikinęs lietuvių jaunimas.

Rasa Lukoševičiūtė

MŪSŲ LIETUVA Išlažiesiems

GIMTOSIOS KALBOS IR TAUTINĖS KULTŪROS RYŠIAI

Kas gi yra ta gimtoji kalba? Mums, jaunuoliams, nors gimusiems Amerikoje, vis tiek lietuvių kalba yra gimtoji. Tam priešinasi daugelis jaunimo, bet yra tiesa, kad mūsų pirmieji žodžiai buvo ištarti lietuviškai. Pirmosios mintys buvo išreikštos lietuviškai. Dabar mes to nepripažįstam, bet kada nors, gerai apgalvoję, nutarsim, kad lietuvių kalba yra mums artimesnė už anglų.

Daugelis problemų kyla iš mūsų baimės pripažinti, kad esam lietuviai. Labai įdomu būtų tas problemas išnagrinėti, bet dabar mums svarbu išspręsti lietuvių kalbos ir tautinės kultūros ryšius. Ar tie ryšiai egzistuoja, ar iš viso šitas klausimas beprasmiškas?

Reikia pripažinti, kad jis prasmingas. Žiūrint į tai iš daugelio taškų suprantame, kiek tie abu dalykai yra susipynę. Pirmas ir svarbiausias nutarimas yra šis: be lietuvių kalbos nebūtų tautinės kultūros. Kol dar gyvuoja mūsų kalba, gyvuos ir kultūra.

Pirmoji išskysta kultūra. Tai pastebime savo aplinkoj, gyvendami toli nuo gimtojo krašto, kaip tautinė kultūra nebeturi reikšmės daugeliui žmonių. Priežastis aiški - svetimame krašte sunku laikytis kultūrinių ryšių. Besimaišant su kitomis tautomis, užmirštame savąją ir po truputį vis mažiau reikšmės savojoje randame.

Imkime pavyzdį - lietuvių koloniją Marquette Parke, Chicagoje. Gyventojai kasdien susiduria su lietuviška aplinka ir atmosfera; logiškai - jų kultūros ryšiai daug artimesni, negu tų, kurie gyvena toli nuo lietuvių kolonijų. Galima šiai nuomonei priešintis sakant, kad nedaug reikšmės turi savoji kultūra. Kultūros reikšmė gali būti svarbi ir lietuviams, gyvenantiems, pvz. Deadwood, Montana. Bet yra faktas, kad gyvenantieji tarp svetimos tautybės žmonių greičiau atšals nuo savosios kultūros, priimdami tą, kurioje gyvena. O praradus savo tautinę kultūrą, prarandama kalba, kuri iš pradžių susigeria su svetimąja, o paskui visiškai išnyksta.

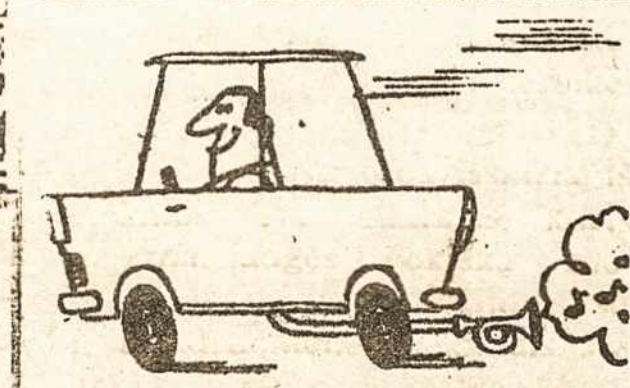
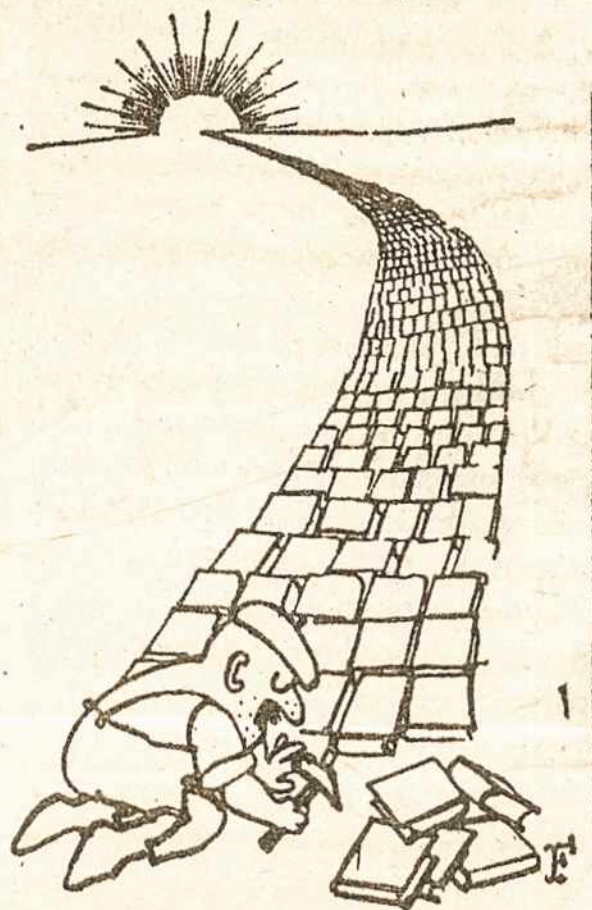
Jaunimui svarbiausia yra išlaikyti lietuvišką dvasią svetimoje aplinkoje. Mums, jaunuoliams,

šiame laisvame krašte nėra sunku išlaikyti lietuvišką dvasią, bet gyvenantiems dabartinėje okupuotoje Lietuvoje, tai yra valios stiprumo klausimas, tik labiausiai pasiryžę lieka savo tautinei kultūrai ištikimi. Grįžusių iš Lietuvos išpūdžiai yra pozityvūs: jaunimas ten stipriai laikosi savos kultūros ir nepasiduoda komunistinei įtakai.

Bet tas jaunimas yra tik antrosios kartos. Kas bus su ketvirtąja, su penktąja karta? Aišku, jiems atsispirti bus daug sunkiau. Ir dabar yra daug atvejų, kurie parodo, kad net ir Lietuvoje mūsų kultūra nyksta. Nyksta ir nyks. Kaip mes galime išlaikyti ir visiems išamontinti, kokia svarbi yra kiekvieno atskiro lietuvio dalis šioje problemoje?

Pirmiausia - reikia gerbti savo tautą ir išdidžiai jos vardą skelbti visame pasaulyje. Savo tautinę kultūrą reikia visomis priemonėmis kelti ir parodyti visam pasauliui lietuvių veržlumą ir nepasidavimą sunkių laikų metu.

Svarbiausia dabar mums, jaunimui, tęsti tėvelių ir senelių darbą ir nepasiduoti apatijai. Žinoma, yra lengviau visiškai negalvoti apie tautą ir jos likimą, bet to mes negalime daryti. Nors tėvynės meilė mums nėra tokia stipri, kaip tėveliams ar seneliams, bet subrendę mes pilnai suprasime ir įvertinsime tą pareigą savo tautai ir kopsime aukščiau, siekdami savo tikslo.

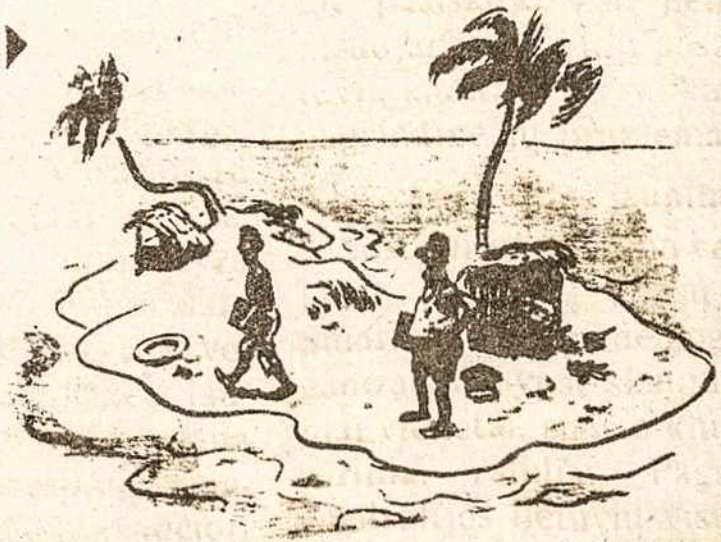
PRODUZIDO
POR RICHARDO
RICHARDO
JOSÉ

— Nepamiršk, kad pasiskolinai knygą!
„Niujorker“ — JAV

— Dėl dievo meilės!
Nustok dainavusi ir leisk vaikui rėkti!

„Isi Pari“ — Prancūzija

Literatūra - Dailė - Mokslas

Vadovėlis vaikam ir tėvam

KUN. J. GUTAUSKAS

1. Drąsiems pasiseka

Gyvename įvairių sąmyšių laikais, ir tai įvairiose srityse. Tam tikras netikrumas, neaiškumas stipriai pasireiškia ir religiniame mokyme bei auklėjime. Blaškomasi ir mėtomasi į kraštutinumus. Gal dėl tos priežasties pastaruoju laiku mažai pasirodo ir geresnių, aiškesnes gaires duodančių, religinės pedagogikos knygų, nes neaišku kuriuo keliu eiti. Chaosui esant teorijoj, chaosas reiškiasi ir praktikoje. Net specialistų parašyta tikybos vadovėlių serija Kanados katalikų mokykloms išimta iš apyvartos. Ir po pataisymo Kanados vyskupai dar negalėjo tų vadovėlių priimti be papildomų teologinių ir pedagoginių pakeitimų.

Kaip pasaulietiškoje, taip ir religinėje pedagogikoje vartojami naujesni metodai, pranašesnės negu seniau mokymo priemonės, geriau pažįstamas vaikas, tačiau mokymo ir auklėjimo rezultatai yra menki: mokoma ir neišmokoma reikalingiausių privalomų dalykų, auklėjama ir neišauklėjama nei pilnutinio žmogaus, nei gero krikščionies. Baigęs aštuonerių metų pradžios mokyklą, mokinys nesugeba parašyti be klaidų keleto sakinių, aštuonerius metus mokėsis tikybos dažnai nemoka Dievo įsakymų, negali išvardinti sakramentų, o kaikurie nemoka net ir Tikiu Dievą Tėvą.

Peikiam senąją mokyklą, veikusią prieš kelias dešimtis metų, sakysim, prieš pirmąjį pasaulinį karą. Keturis skyrius baigęs pradžios mokyklos mokinys galėjo būti valsčiaus raštininko padėjėju, o po metų kitų praktikos — tos raštinės vedėju. Tegū pamėgina panašų darbą dirbti kad ir 8 metus praleidęs dabartinėje mokykloje mokinys. Nesugebės.

Svarbiausia dabarties mokyklos yda yra ta, kad ji priemonėms aukoja mokymo ir auklėjimo tikslus. Dar aiškiau: arba tų tikslų visai neturi, arba turėdama jų nepaiso, arba klaidingai supranta. "Tas priemonių iškilimas virš tikslo ir dėlto dingęs betkoks aiškus siekis bei tikras pajėgumas yra pagrindinis priekaištas mūsų meto auklėjimui", — sako Jacques Maritain. Čia nepasisakoma prieš mokslinį pedagoginių priemonių ir metodų gerinimą, tik šalia jų reikalaujama praktinė išmintis ir dinaminis žengimas į

tikslą. Mokykla yra tam, kad mokinį mokyti ir išmokyti pagal nustatytą programą, o ne gaištų laiką visokių bandomųjų metodų painiojimų.

Su tikybos mokymu dar sunkiau. Čia neužtenka tik žinojimo — reikia ir vidinio tiesos priėmimo. Reikia, kad pats vadovėlis ir mokymas aiškiai apeliuotų į mokinio protą, valią ir širdį. Dėstomąją tiesą reikia pažinti, kaip tam tikrą gerį priimti-pamilti, o pamilus vykdyti.

Reikėjo nemaža drąsos, išvalgumo ir nusimanymo, kai Ingrida Bublėnė ir kun. Kęstutis Žemaitis ėmėsi rengti tikybos vadovėlį "Mano pirmoji Komunija" pagal sesers M. Blanche Twigg knygutę. Jie peržiūrėjo daug panašios rūšies vadovėlių ir pasirinko tinkamiausią. Reikia pasakyti, kad jų darbas pasisekė, neskaitant vienos kitos silpnesnės vietos, vieno kito netikslumo. Vaiko tikybos mokymas čia surištas su vaiku žinomu pasauliu — šeima, jam brangiais asmenimis tėvais. Vadovėlis tinka ir mokykla, ir šeima. Vaiką pagal jį gali paruošti pirmajai Komunijai ir tikybos mokytojas mokykloje, ir patys tėvai namuose.

2. Išviršinis drabužis

Sakoma, kad apie pirmą kartą sutiktą žmogų sprendžiama iš jo drabužių, tik vėliau iš kalbos ir elgesio. Knygos išleidimo būdas, estetiškai jos pusė yra lemiantis veiksnys. Reikia pabrėžti, kad "Mano pirmoji Komunija" tikrai dailiai išleista. Knygos formatas tinkamas ir praktiškas. Vadovėlio viršelis net kelių spalvų. Gausios iliustracijos — spalvoti piešiniai ir fotografijos — vadovėlyje tinkamai parinkti, patrauklūs, kiekvienas savo vietoje, vaikui suprantami ir jo dėmesį pagauja. Vaikai tokią knygutę mielai ims į rankas, nes ji daili, pilna įdomių paveikslų. Dėstomoji medžiaga nesugrūsta, tekstas erdviai paskirstytas, raidės paimtos didesnės, sakiniai trumpučiai, nevartojami vaikui sunkiau suprantami žodžiai, nors ir pasitaiko vienas kitas netaip aiškus išsireiškimas.

3. Po turinį pasidairius

Vadovėlio pradžioje (5 p.) yra sakoma apie šeimos narių tarpusavį bendravimą: "mes savo šeimoje dalijamės gyvenimu". Toks posakis vaikui sunkokas suprasti. Tik tolimesni sakiniai padeda suvokti ką tai reiškia. Deja, nevisose šeimose kartu

valgoma ir geriama, kartu dirbama ir žaidžiama, kartu juokiamai verkiama.

Geriau asmenis ir daiktus vadinti jų tikrais ir pilnais vardais. Straipsnyje "Jonas padeda žmonėms pasiruošti Jėzaus atėjimui" (9 p.) nė vieną kartą tas Jonas nepavadintas Jonu Krikštytoju. Ir daug žmonių rinkosi prie jo ne todėl, kad norėjo "pereiti į kitą pusę", bet kad laikė jį pranašu arba net mesiju. Krikštytojo raginimas "dalykitės vienas su kitu" iškelia klausimą, būtent, kuo reikėjo dalytis? Ir gale pasakojimo tvirtinimas vienu žodžiu "dalijosi" taip pat nepasako kuo dalijosi.

Aprašyme apie Jėzaus krikštą ("Jėzus ruošiasi pradėti savo darbą", 11 p.) rašoma: "Pas Jį atėjo Meilės Dvasia". Kodėl ne šventoji Dvasia? Tai nėra klaidingas, bet vaikui mažiau žinomas pavadinimas. Šventąją Dvasią vaikas mini mokydamsis persižegnoti. Geriau vartoti įprastą pavadinimą, bet ne šalutinį, nors ir teisingą.

Toks pasakymas kaip "Jonas skelbė gerą žinią" ir sekančiame puslapyje (12) tvirtinimas, kad "Jėzus žmonėms taip pat turėjo gerą žinią", tarsi lygomis stato abi geras žinias ir abu skelbėjus. Šv. Jonas Krikštytojas tebuvo Gerosios Naujienos — Evangelijos Skelbėjui kelio paruošėjas.

Straipsnely "Jėzus duoda vyro per vestuvių iškilmes" (43 p.) parašyta, kad kartu su Jėzumi vestuvėse buvo Petras, Jokūbas ir Jonas. Šie apaštalai buvo kartu su Jėzumi jo persimainyme ant Taboro kalno. Iš šv. Jono evangelisto aprašymo kaip

buvo pašaukti pirmieji Kristaus mokiniai ir iš jo pastabos, kad Galilėjos Kanoje vestuvės įvyko "po trijų dienų" galima išvesti, kad vestuvių iškilmėse dalyvavo daugiau apaštalų, būtent, Andriejus, Simonas-Petras, Jonas, Pilypas, Baltramiejus (plg. 1 ir 2 sk.).

Kalbant apie Jėzaus mirtį ant kryžiaus, pasakyta: "Mirtyje Jėzus susitiko su savo Tėvu". Ir sekančioje eilutėje toji mintis dar kartą pakartojama: "Mes žinome, kad jis su savo Tėvu susitiko" (19 p.). Apie kokį susitikimą čia kalbama, neaišku. Tai nebus aišku nei vaikams, nei katechetams. Jėzus, kaip dieviškasis asmuo, niekad nebuvo atsiskyres nuo Tėvo, nei nuo Šv. Dvasios. Dargi savo kančios viršūnėj Jėzus kaip Dievažmogis skundėsi: "Mano Dieve, mano Dieve, kodėl mane apleidai" (Mk. 15,34).

Vadovėlio priedas "Pasiruošimas atgailos sakramentui" — jau grynai abiejų autorių darbas. Šitos dalies seselės M. Blanche Twigg knygutė neturėjo. Ši dalis tėra dešimties puslapių. Neišryškintos Atgailos sakramento dalys. Jos visai neminimos. Aiškiau nekalbama apie sąžinės sąskaitą — nuodėmių prisiminimą, gailėstį už nuodėmes ir pasiryžimą jų nekartoti. Pasakys, kad "išpažintis taip pat mums padeda atsiverti Dievui ir žmonėms", yra vaikui sunkiai suprantamas. Pamokyme kaip eiti išpažintis, kalbant apie nuodėmių išpažinimą, patariama taip daryti: "Dabar pasakiau, kokiais būdais aš Dievo meilės nepriėmiau ar jam savo meilės neparodžiau" (71 p.). Čia net suaugusiam žmogui reikia gerokai pagalvoti, kokiais būdais jis Dievo meilės nepriėmė ir jam meilės neparodė. Vaiko nuodėmių prisiminimas ir jų vėlesnis išpažinimas yra nesunkus, jei jis, darydamas sąžinės sąskaitą, paklaus save, kas galėjo Dievą įžeisti, ką jis galvojo, ką kalbėjo, ką darė ir ką, turėdamas padaryti, apleido, nepadarė. Šioje dalyje yra ir labai vykusių vietų, kaip pavyzdžiui vaiko maldelė po išpažintis: "Mano Dieve, ačiū Tau, kad mane myli. Ačiū, kad man atleidai. Ačiū, kad esu Tavo vaikas. Padėk man būti geru".

Pačiame gale knygutės yra pagrindinės maldos. Jų vardai spalvotomis raidėmis išspausdinti, raidės nemažos, nesunkiai viena po kitos išmokstamos. Tik maldelėj gailintis už nuodėmes ar negeriau sakyti Tau nusidėjau, o ne Tavo valią pažeidžiau?

(Tęs. 8 psl.)

“Tu esi nepamirštama”

A. TYRUOLIS

Neseniai Lietuvių Žurnalistų Sąjungos Sydney skyrius išleido Antano Skirkos eilėraščių rinkinį “Tu esi nepamirštama”. Lig šiol jo buvo išleistos pasakojimų, novelių, legendų knygos — “Kur bėga Šešupė” (1964) ir “Ilgiusios tavęs” (1971). Dabar 250 egz. tiražu išleistas poezijos rinkinys yra kuklus ir nepretenzingas, bet ir nestokojantis nuoširdžių jausmų. To nuoširdumo gal net daugiau nei buvo įmanoma jį poetiškai svariau išreikšti. Dėlto atrodytu, lyg tos eilutės būtų skirtos daugiau savo paties ir artimųjų bičiulių paguodai nei šiaip skaitytojui, kuriam visa tai ir motyvų, ir išraiškos atžvilgiu bus jau nekartą girdėta. Šiapjau šios poezijos autorius bus artimesnis vienam kitam, kukliam ir nepretenzingam, liaudies poetui (šie poetai dabar gali net pasididžiuoti prieš moderniuosius, kurių dažniausiai chaotiškos poezijos kompozitoriai nė negalvoja komponuoti).

Knygos užsklandoj primenami du pagrindiniai motyvai — “besąlyginė meilė Visagaliui Dievui ir mano Tėvynei Lietuvai”. Prie to dar galima pridėti eiles gamtai, mylimajai ir bičiuliui. Tuo būdu iš siauresnio asmeninio rašto išeinama į platesnį ir visuotinesnį. Tėvynės meilė daugiausia deklaratyvinio pobūdžio:

Tave myliu tyriausia širdies meile,
Tave sapnuos kas naktį aš regiu.
Ryto maldoj kartoju Tavo vardą,
Ir vakare, — su liūdesiu giliu

(Ilgiusios tavęs, p. 27)

Nestinga čia ir pasidrašinimų,
šūkių:

Dainuokime drąsiai — čia mūsų
Lietuva.

Kovokime dėl jos, kad būtų ji
laisva!

(Tu esi neužmirštama, p. 24)

Gamtos motyvu parašytose, daugiausia reminiscencinėse eilėse pasitaiko ir plastiškesnių vaizdų, kaip šis:

VADOVĖLIS

(iš 7 psl.)

Kas yra nusidėti vaikui lengviau suprasti, negu ką reiškia Dievo valią pažeisti.

Išvada: nežiūrint kaikurių silpnesnių vietų ar netaip tikslų posakių, autoriai atliko gražų ir naudingą darbą, už kurį jiems bus dėkingi kunigai ir tėvai. O ir vaikams bus džiaugsmas paminti į rankas tokią dailią knygutę.

MANO PIRMOJI KOMUNJA. Vadovėlis vaikams ir tėvams. Pagal ses. M. Blanche Twigg, M.H.S. H., paruošė Ingrida Bublienė ir kun. Kęstutis Žemaitis. Čikaga 1976 m., 91 p. Kaina nepažymėta.

Laukuose rugiai banguoja
Ir svyra varpos jų, —
Tavo šypsnyš nuskrieja
Vosilkos žiedeliu

(Užburta pavasaris, p. 12)

Iš tolo grožimasi ir jaunystės meile, guodžiamasi dėl jos tragikos, kai norėta “eiti tik tiesiai”, bet kitaip “skyrė dangus” (p. 54). Religinei poezijai skirtas visas skyrelis “Nox sacratissima” — tai keli eilėraščiai kalėdiniu motyvu. Paskutinis to skyrelio eilėrašties primena A. Jakšto eiliavimo būdą ir kaikuriuos posakius:

Ten Kalėdos — sniegas, šalta —
Ar meni? . . .

Aš paspaudžiu tavo ranką,
Tu sakai . . . (p. 65)

Lengvai ir sklandžiai, daugiausia paprastais ketureiliais parašyta A. Skirkos poezija artima ir vaikų eilėraščiams:

Kas pakalnėj ten čiurlena —
Tai upelis.

Kas padangėje čyrena —
Vieversėlis

(Pavasaris žalias ateina, p.13)

arba:

Šviečia saulė, šypsos gėlės
Ak, tas grožis tėviškėlės.

Tėviškėlė man viena,

Mano laimė ir daina

(Tėviškėlė, p. 23)

Tokiom eilėm autorius galėtų duoti visą rinkinį vaikam, o vyresniem — paimti kitą, svaresnę gaidą. Bet ir dabartinėms eilėms reikėjo geresnės priežiūros: iš jų išrėvėti pasitaikančius

Vasario 16 d. proga LB Marquette Parko Apylinkės (reg.) surengtame minėjime lietuvaitės palydėjo vėliavas į parapijos bažnyčia.

Nuotrauka Just. Šidlausko

prozinis posakius, geriau sutvarkyti rimą ir ritmą. Tokie posmai, kaip

Norėjome darbuotis,
Gerovę kelt Tėvynės,
Kad tėviškės žydėtų,
Mūs mylimos gimtinės

(Vis prisimenu, p.31)

ir kiti panašūs deklaraciniai išsireiškimai poezijai kenkia. O A. Jakštas savo metu autorių būtų ir gerokai pabaręs už tokius nedermingus rimus, kaip biržely — pasauly, žydėjai — žinojau, sese — prašė, ryžtą — rytą ir kt. Negana vienokio ar

kitokio įgimto talento, dar reikia gerokai pridėti ir darbo — “stylum saepe vertere”. O eiliuoti autorius gali sklandžiai. Reikia tikėtis, kad jis duos dar ir svaresnių poezijos kūrinių.

Rinkinys iliustruotas artimųjų ir bičiulių nuotraukom. Viršelį piešė dail. Vladas Vijeikis.

Antanas Skirka, **TU ESI NEUŽMIRŠTAMA.** Eilėraščiai. Sydney, Lietuvių Žurnalistų S-gos skyrius, 1975, 66 psl. Spausdino “Minties” spaustuvė, Belmore, Australia. Kaina \$2.00.

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

DONATAS BANIONIS, Panevėžio dramos teatro ir filmų aktorius, R. Vokietijos DEFA kino studijos filme “Kompozitorius” kuria pagrindinį L. Beethoveno vaidmenį, atskleidžiantį jo gyvenimo 1813-19 m. laikotarpį.

KAZIO SAJOS liaudišką komediją “Devynbėdžiai” pakeistu “Klemenso” pavadinimu Maskvos satyros teatre pastatė režisore M. Mikalian, talkinama kompoz. E. Denisovo ir dail. A. Boimo.

J. S. BACHO “KALEDŲ ORATORIJA” Vilniuje ir Kaune atliko P. Bingelio vadovaujamas Kauno choras, Vilniaus operos sopranas G. Apanavičiūtė, mezzo-sopranas N. Ambrazaitytė, Leningrado S. Kirovo operos tenoras K. Plužnikovas, bosas A. Volodosis, vilnietis vargonininkas B. Vasiliauskas, M. K. Čiurlionio konkurso laureatas, ir simfoninis Vilniaus filharmonijos orkestras, diriguojamas J. Domarko.

LIETUVIŠKĄ OPERETĖ “Ugnies medžioklė su varovais” Estijoje, Rakverės miesto teatre, pastatė rež. Aivas Paljama, parinkdamas trumpesnę pavadinimą “Meilė. . .” Šios operetės autoriai — scenaristai L. Jacinėvičius, S. Šaltenis ir kompoz. G. Kuprevičius.

PASAKŲ VAKARUS mažiesiems klausytojams suorganizavo Vilniaus filharmonija. Aktorė S. Nosevičiūtė jiems sekė pasakėlę “Trobėlė ant vištos kojėlės”, aktorė L. Žadeikytė — “Stebuklingoje muzikos šalyje”, “Karalių pasaka”, aktorė E. Jankutė — “Rudens pasaka”, “Baltoji pasakaitė”, “Spalvota pasaka”, “Draugystės ratelis”. Didžiausio dėmesio susilaukė muzikinis pavasarių “Varliukų pasakų” spektaklis. Scenarijų jam sukūrė E. Jankutė, muziką — kompoz. B. Gorbulskis, žaislus — dail. G. Lukošūtė. Tas “Varliukų pasakas” sekė E. Jankutė, dainavo E. Bajorytė su muzikine flei-listo P. Koncės, obojisto A. Beliu-kevičiaus ir fagotisto P. Jaramino palyda. Spektaklį praturtino vaikų dailės darbų paroda ir G. Narijausko fotoparoda “Vaikai klausosi muzikos”.

RAJONINĮ MENINIO SKAITYMO KONKURSA V. Mykolaičio-Putino vidurinėje mokykloje Kapsuke (Marijampolėje) laimėjo G. Miklaševičiūtė iš Kazlų Rūdos. Jis skaitė J. Janonio “Naują rytą” ir Justino Marcinkevičiaus “Skrendančias pušis”. Antroji vieta teko V. Mykolaičio-Putino mokyklos atstovei S. Stankevičiūtei, trečioji — II vidurinės mokyklos skaitovei R. Luckutei.

VILNIAUS KOMPOZITORIŲ NAMUOSE surengtojų naujų kūrinių perklausoj F. Bajoro harmonizuotas lietuvių liaudies dainas “Gale tevo sodo”, “Ritaujoja, sesute” atliko sol. A. Daunoras su pianiste G. Ručyte, kompoz. G. Kuprevičiaus ir poeto A. Mikutos vokalinį ciklą “Alsuoti” — sol. S. Rubinovas su kompoz. G. Kuprevičiaus fortepijonine palyda, G. Vanagaitės “Raliavimus” balsui ir birbynei — sol. M. Aleškevičiūtė ir birbynininkas A. Jonušas. Iš juostelės įrašo kompozitoriai susipažino su naująja kompoz. J. Novakausko bei poeto R. Baltrušaičio oratorija-requiem “Nesibelskit, pelenai, į širdį”. Šį kūrinių juostelėn įrašė J. Domarko diriguojamas simfoninis filharmonijos orkestras, televizijos ir radijo choras, operos sol. V. Bakas, skaitovai Ž. Valančienė ir P. Stankevičius. Perklausai vadovavo muzikologė O. Narbutienė.

“LIETUVIŲ KALBOS GRAMATIKOS” III tomą išleido “Mokslo” leidykla. Jis yra skirtas lietuvių kalbos sintaksinei sandarai, turi daugiau kaip 2.500 puslapių ir užbaigia šios akademinio pobūdžio gramatikos leidimą. Visą trijų tomų gramatiką paruošė Lietuvos Mokslų Akademijos lietuvių kalbos ir literatūros institutas, talkinamas Vilniaus universiteto ir pedagoginio instituto lituanistų.

V. Kst.

MŪSŲ ŽINIOS

SVARSTĖ KONGRESO LIKUTĮ

Gegužės 10 Sąjungos rūmuose įvyko pirmasis pilno III PLJK komiteto ir komisijos narių posėdis po kongreso. Dalyvavo 21 asmuo, posėdžiui pirmininkavo valdybos pirm. Arūnas Steponaitis.

Įvertinę trumpai visų komisijų darbus, išklausę pranešimo apie paskutinįjį trijų kraštų posėdį, dalyviai išgirdo finansų komisijos pranešimą ir kongreso apyskaitą. Išdininkas Jonas Tatarūnas pranešė, kad Brazilijoje kongreso likutis yra 67.229,15 kr. Prieš pateikiant apyskaita Pasaulio Lietuvių Bendruomenei ir lietuvių visuomenei per „Mūsų Lietuvą“, reviziją atliks pakviesta komisija: Henrikas Valavičius, Pijus Butrimavičius ir Rimgaudas Jūraitis.

Finansų komisija pristatė savo nuomonę, kad likutis turėtų būti skirtas jaunimo stovyklavietei įgyti. Komitetas, išklausęs įvairių nuomonių, didelę daugumą nubalsavo už šį siūlymą, atidedamas kitus darbotvarkės klausimus ir stovyklavietės bei Jaunimo sąjungos pilnesnį įsteigimą sekančiam posėdžiui, kuris įvyks Sąjungoje gegužės 31, 20:30 val.

Į šį posėdį be komiteto ir komisijų narių kviečiami visi, kurie stovyklavietės reikalu domisi. Komitetas iš likučio paskyrė sumą Mūsų Lietuvai, kurioje jau penketas metų eina jaunimo bei vaikų puslapiai ir kuri labai daug puslapių skyrė kongreso žinioms, pranešimams ir propagandai.

SVARSTYS STOVYKLAVIETĖ

Visi, kurie domisi jaunimo stovyklavietės reikalu, kviečiami į Jaunimo kongreso komiteto bei komisijų posėdį gegužės 31, pirmadienį, 19:30 val. Sąjungos rūmuose, R. Lituania

GRAŽIAI VERTINA KONGRESA

Kazimieras Ambrozevičius su ML skaitytojais pasidalina iš Či-

kagos gautu atviruku:

„Tikriausia po Kongreso darbų visi esate pavargę. Čia pas mus – atsiliepiama labai gerai, ir daug kas galvoja, kad šis kongresas buvo pats prasmingiausias. Kai susirinksit Sąjungoj, prisiminkit mane ir Neriją (Linkevičiūtę) ir išgerkite j mūsų sveikatą...“ – Jūsų Bernardas Prapuolenis.

(Bernardas Prapuolenis, Nerija Linkevičiūtė ir Raimonda Apeikytė koncertavo São Paule Jaunimo kongreso labui).

EKSKURSIJOJE YRA VIETŲ

Kelionėje lėktuvu į Penktąją lietuvių tautinių šokių šventę Čikagoje rugsėjo 5 d. dar yra vietų vyksiantiems kartu su jaunimu. Norintieji pigiau nuvykti į JAV aplankyti giminių bei pažįstamų ir pamatyti tautinių šokių šventę su daugiau kaip 2000 šokėjų iš 99 šokių grupių, turėtų kreiptis į ML redakciją arba tiesiai į „Nemuno“ vadovą ir ekskursijos rengėją Joną Lukoševičių.

Jeigu susidarytų pakankamai didelis keliaujančių skaičius, bilietas São Paulo – Miami gali išeiti tik 450 dol., mokamų per ilgesnį laiką, jeigu pageidaujama. Kai grupės sąstatas bus pilnas, J. Lukoševičius pasitars dėl kelio nės iš Miami į Čikagą, jeigu keliautojai norėtų ten vykti.

ATVYKSTA TALKININKĖS

Pasaulio Lietuvių Bendruomenė šią Š. Amerikos vasarą siunčia į Pietų Ameriką dvi talkininkes: į Urugvajų Rasą Šoliūnaite iš Čikagos, talkinusią Argentinoje prieš Jaunimo kongresą, į Argentiną Rasą Lukoševičiūtę iš Montrealio, Kanados.

BELÉM DO PARÁ

Nuo seno čia gyvena turbūt vienintelio miesto lietuvis – Liudvikas Gutparakis, kurio dukterė gydytoja dirba São Paule ir jau daugeliui šio miesto lietuvių pa-

Gilia užuojautą Julijai ir Elenai Ažuolaitėms reiškia jų tėveliui VINCUI AŽUOLUI mirus

BLB Literatūros ratelis

žįstama. Grįždami iš Jaunimo kongreso ir iš ML redakcijos pasiėmę adresą, pas L. Gutparakį automobiliu nuvažiavo Venecuelos jaunuoliai Rimas ir Aras Mažeika, Angele Mažeikaitė ir Danutė Bružaitė. Jie apie savo apsilankymą iš Venecuelos rašo:

„Prisiglaudėme pas pona Gutparakį, vedusį brazilę. Tą pačią dieną kai mes pas jį atsidūrėme, jis buvo grįžęs po labai sunkios operacijos iš ligoninės. Jautėmės nepaprastai nepatogiai jam kliudydami, bet kitos išeities neturėjome ir ypač įvertinome jo ir jo žmonos nepaprastą mums nuširdumą. Mums tai buvo nuostabus tautinio solidarumo pamoka“.

KELIAUJA

Šią savaitę iš Š. Amerikos rytų São Paulin atvyksta Dennis Gvazdauskas, atostogų apkeliaves P. Ameriką. Šiaurės Amerikon gegužės 15 išskrido Marija

Čiuvinskienė. Argentinon giminių aplankyti išvyko Halina Petraitienė.

Į lituanistinius kursus ir jaunimo stovyklas Š. Amerikoje liepos mėnesį ruošiasi važiuoti „Rūtelės“ ir skautų vieneto vadovė Eugenija Bacevičienė, kuri dalyvaus Mokytojų savaitėje Dainavoje ir Litanistinėje Savaitėje prie Clevelando. Iš jaunesnių skautų ir kitose stovyklose lavintis vyksta Beatriz Bacevičiūtė ir Robertas Saldys.

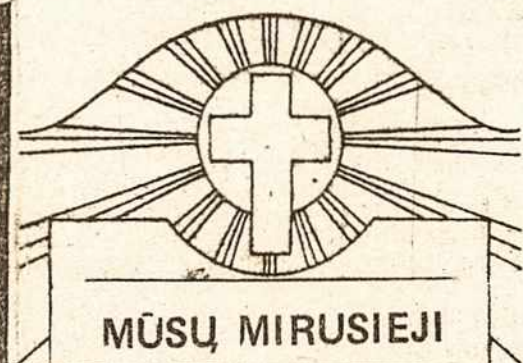
RIO

Praėjusį sekmadienį gausus būrys tautiečių prie katedros laukė iki 11,30 klebono. Nesulaukę, surado vietinį kunigą, kuris jiems atlaikė Mišias. Liko susirūpinę, ar kas nors bloga neatsitiko. Atrodo, kad ne.

Sekančios lietuviškos Mišios užprašytos birželio 20 dienai.

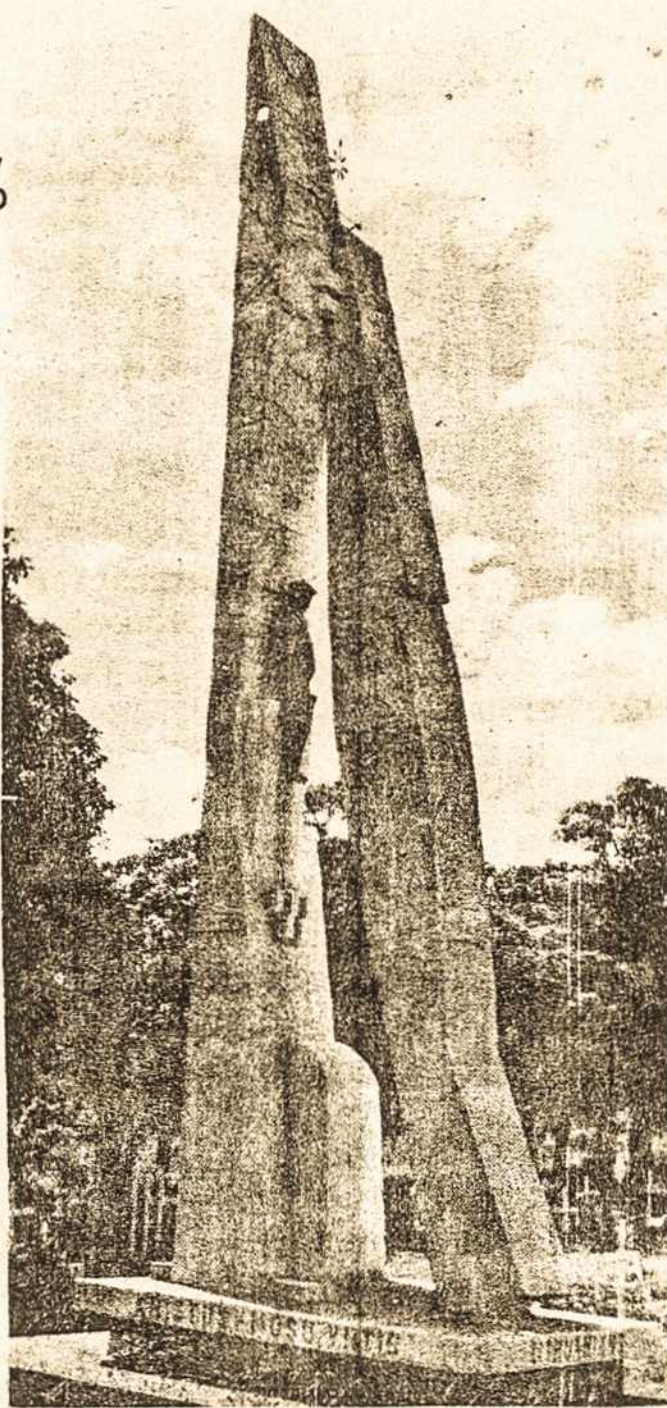
IEŠKOMAS

Iš Urugvajaus Felicija Šakevičiūtė de Man paieško Antano Leimonto, Lietuvoje gyvenusio Budninkų kaime, Vaškų valsčiuje, Biržų apskr., atvykusio Urugvajun apie 1929 m. ir nuvykusio Brazilijon apie 1932 m. Pranešti redakcijai.

Gegužės 9 Mookoje mirė PRANCIŠKUS MOCKUS, 50 m. amžiaus, palikdamas žmoną, kuri gydos Campos de Jordão, brolių, seseris Oną ir Mariją ir tris vaikus, uošvę Šileikiene. Mišios atlaikytos prie karsto ir septintos dienos šv. Kazimiero koplyčioje.

Gegužės 10 ligoninėje po ilgesnės ligos mirė Vincentas Ažuolas, beveik sulaukęs 75 m. amžiaus. Gimęs Utenoje, su šeima daug metų gyveno Ipirangoje. Palydėtas į Congonhas kapus. Palieka žmoną, dukteris Juliją ir Eleną, anūkus ir kitus gimines. Septintos dienos Mišios buvo N. S. de Sion bažnyčioje.

Paminklas mirusiems tautiečiams Sydney lietuvių tautinėse kapinėse Australijoje.

Nuotrauka V. Vilkaičio

• Popiežius Povilas VI gegužės 24 d. viešai paskelbs naujus devynioliką kardinolų-plius du iš už galežinės uždangos. Šių dviejų kardinolų vardai nėra skelbiami dėl žinomos priežasties.

PINTŪRAS REFORMAS

CASAS – APARTAMENTOS – LOJAS – ETC.

CASCOLAC E SYNTEKO

RASPAGENS, APLICAÇÃO, CALAFETAÇÃO

EM 3 PAGAMENTOS

ATENDEMOS TODOS OS BAIRROS

ORCAMENTOS SEM COMPROMISSOS

TELEFONE 32-9516

DIMAVIČIUS

MŪSŲ ŽINIOS

ŠVENTKELIONĖ Į APARECIDĄ

Šv. Juozapo Vyrų Brolijos su-ruošta šventkelionė į Aparecidą gegužės 16 d. praėjo gražiai. Susidarė trys autobusai – iš Zelinos, Mookos, Casa Verdės ir kitų vietovių.

Diena buvo taip pat puiki. O tų maldininkų! Kadangi „Domingo do Congregado Mariano“, tai žmonių buvo, pagal registracijos biuro informacijas, virš 6000. Autobusų vien tik iš Mogi das Cruzes buvo 60.

11 val. didinga šventovė sausakimšai pilna maldininkų. Mišias laikyti buvo pakviestas kun. Pr. Gavėnas, o su juo koncelebravo vienas kunigas misionierius. Kai, prasidedant Mišioms, apeigų vedėjas priminė „karžygišką katalikišką Lietuvą“ ir pakvietė maldininkus lietuvius pakelti ranką, vienas vėliau pasakojo: „Lietuvių buvom tik šimtas su viršum, o pakilo kokie keturi šimtai rankų, ir iš visų šventovės kampų“...

Pasimeldę, pasistiprinę, o pas-kui apėję kryžiaus kelius ypač

už Lietuvą, leisdami nuo kalno nemaža lietuvių delegacija užsuko pas Aparecidos arkivyskupą, kard. Vasconcelos Motta, norėdami jam priminti Lietuvą ir lietuvių imigracijos 50-metį. Maloniai priėmęs, domėjosi kardinolas mūsų penkiasdešimtmečiu, džiaugėsi lietuviais, kuriuos pažinojęs São Paule kaip „gerus katalikus ir ramius žmones (pacificos)“, priminė a.a. Stasį Žūtautą ir klausinėjo apie „savo bičiulį“ Adomą (kurio vardu Žūtautų Stasiukas kardinolą apkabino). Išleisdamas kardinolas plačiai laimino visus lietuvius ir skatino ugdyti viltį, kad Lietuva prisikels nepriklausomam gyvenimui.

Grįžtant, autobusuose skambėjo „daug daug dainelių“...

SVARBUS STOVYKLAVIETĖS POSĖDIS

Pagrindinis III Jaunimo kongreso komiteto posėdžio gegužės 31 klausimas bus kaip įvykdyti gegužės 10 d. nutarimą – kongreso likutį (apie 65.000 kr.) skir-

VEIKLOS KALENDORIUS

Gegužės 22, 16 val. Jaunimo namuose Rūtelės tėvų susirinkimas.

Gegužės 23, 15 val. visų buvusių ir esamų visu chorų choristų bendra repeticija (gegužės 30 d. penkiasdešimtmečio šventei) Jaunimo namuose V. Zelinoje.

Gegužės 25, 20 val. Penkiasdešimtmečio komiteto posėdis, Vila Zelinos Jaunimo namai.

Gegužės 29, 17 val. Jaunimo namuose, Brazilijos III JK atstovų ir bendrai jaunimo pasitarimas apie Brazilijos Jaunimo sąjungą.

Gegužės 29, 20 val. BLB Literatūros ratelio mėnesinis pobūvis pas Piero ir Bronę Merani, R. Gabriel de Lara, 132, Vila Cordeiro Brooklin (tel. 61-3424).

Gegužės 30, iškilmingas 1926 m. imigracijos minėjimas V. Zelinoje su Mišiomis 15 val. menine programa, vaisėmis ir pirmųjų imigrantų pagerbimu, (Kitų susirinkimų nebus).

Gegužės 31, 20:30 val. Sąjungos rūmuose, R. Lituania, Jaunimo kongreso komiteto ir komisijų posėdis, kartu su visais, kurie rūpinasi jaunimo stovyklavietės reikalu.

Birželio 1-7, Rūtelės pasirodymas Campinas, SP. Kviečiami apylinkės lietuviai.

Birželio 12, Jaunimo kultūrinio ratelio mėnesinis pobūvis, Moóca.

Birželio 19-20, Jaunimo rekolekcijų diskusinis savaitgalis Cotia.

Birželio 26, Skautų ir skaučių iškilminga sueiga metų pusmečiui pabaigti, Jaunimo namuose 14 val.

Rugpjūčio 6 d. 20 val. PLIAS Brazilijos skyriaus narių susirinkimas pas P. Algimantą Žibą, rua Thyro Martins, 264, apto. 51, Vila Mariana. Tel. 70-9307.

Birželio 10, 19 val. Brazilijos LB valdybų posėdis, Largo Paissandu, 51, s/817.

Birželio 13, Metinis pabaltiečių minėjimas – Birželio ivykiu.

Birželio 19, Penkiasdešimtmečio komiteto ruošiamos Joninės, Santa Isabel.

Birželio 20 d. 11 val. Rio katedros koplyčioj Mišios lietuviams.

Birželio 26-27, Čikagos operos solistės Rimos Mastienės koncertas

Liepos 4, Liet. Kat. Bendruomenės gegužinė.

Liepos 3, Jaunimo vakaras su šokiais. Rugpjūčio 19 – 29, šeštoji metinė Pabaltiečių paroda, Praça Roosevelt, São Paulo.

Rugpjūčio 21-22, Feira da Amizade, São José dos Campos, dalyvauja „Rūtelė“.

Rugpjūčio 21-22, V-toji Tarptautinė folkloro šventė Japonų kultūros draugijos salėje, Liberdade, dalyvauja „Nemunas“.

Rugpjūčio 29 – rugsėjo 19 – „Nemuno“ šokėjų išvyka į VI-tąją Tautinių šokių šventę Š. Amerikoje.

BRAZILIJOS LIETUVIŲ PAGRINDINĖS IMIGRACIJOS PENKIASDEŠIMTMEČIO

ŠVENTĖ

su pamaldomis V. Zelinos šv. Juozapo bažnyčioje 15 val., meninė programa Seserų pranciškiečių salėje 16 val. ir vaisėmis Jaunimo namuose 18 val. gegužės – maio 30 d., sekmadienį. Pakvietimai vaisėms gaunami klebonijose ir per Penkiasdešimtmečio komiteto narius.

KVIEČIAMI VISI BUVĘ IR ESAMI VISŲ CHORŲ CHORISTAI

Imigracijos penkiasdešimtmečio šventėj gegužės 30 d. kviečiami kartu scenoje pasirodyti VISI CHORISTAI, kurie per tuos 50 metų dalyvavo bet kuriame chore. Generalinė repeticija kviečiama gegužės 23 d., sekmadienį, 15 val., Vila Zelinos Jaunimo namuose.

METINIŲ MIŠIOS

Gegužės 29 d. (šeštadienį), 19,30 val. V. Zelinos bažnyčioje bus laikomos pirmųjų metinių Mišios už a.a. JONO RUDŽIO vėlę. Kviečiame visus gimines ir pažįstamus dalyvauti šiose šv. Mišiose.

Anelė ir Antanas Rudžiai

ti stovyklavietei įgyti. Todėl komitetas šiame posėdyje dalyvauti kviečia visus asmenis, kurie sielojasi stovyklavietės reikalu, kartu su visais JK komisijų nariais ir su Brazilijos atstovais kongrese bei kitu jaunimu. Gegužės 31 d. posėdis įvyks Sąjungos rūmuose, R. Lituania, 20:30 val.

MOKYS "EGLUTĖ"

„Rūtelės“ nariai Danutė Silickaitė ir Paulius Jurgilas pradės mokytį jaunesniąją „Eglutės“ grupę Vila Zelinos Jaunimo namuose.

KVIEČIAMI TĖVAI

Rūtelės tėvų susirinkimas įvyks šį šeštadienį Jaunimo namuose 16:30 val. Programoje veiklos kalendorius ir kiti reikalai.

KULTŪRINIS RATELIS

Jaunimo kultūrinis ratelis susirinko trečią kartą pereitą šeštadienį, dėmesį skirdamas Živilės Jūraitytės pokalbiui apie žalčių garbinimą senovės Lietuvoje ir išklausydamas pasakos „Eglė žalčių karalienė“. Sandra Saldytė paaikškino apie keturių tautinių šokių istoriją, o Robertas Saldys pagrojo jų melodijas. Lietuvos pajūrio vaizdus parodė ir paaikškino Arnaldas Zizas. Sekė arbatėlė.

Lietuviškai kalbanti

Vyrų – moterų – vaikų gydytoja

DRA. HELGA HERING
médica

HOMENS-SENHORAS
CRIANÇAS

Av. Eulina, 99 – V. Sta. Maria
(Skersgatvis ties nr. 2214, Av. Deputado Emílio Carlo-Bairro do Límão)

Tel.: 220-0439 / 266-3569

FÁBRICA DE GUARDA-CHUVAS

GUARDA-CHUVAS DE TODOS OS TIPOS PARA HOMENS, SENHORAS E CRIANÇAS, MINI-SOMBRINHAS TIPO ITALIANO E ALEMÃO.

Vicente Vitor Banys Ltda.

Inscr. Estadual 104.519.517

CGC. 60.882.909/001

R. Coelho Barradas, 104
V. Prudente

Fones 274-0677 - (Res.274-1886)
São Paulo

NOSSA LITUÂNIA

Caixa Postal 4421
01000 São Paulo, SP.

Diretor responsável
ANTONIO AQUINO

Redige: Equipe Editorial
Administrador: P. Daugintis

MŪSŲ
LIETUVA

METINĖ PRENUMERATA: 70 kr. GARBĖS PRENUMERATA: 350 kr. Paskiro numerio kaina: 1,50 kruzeiras. Užuojautos ir sveikinimai nuo 20 kr. pagal didumą. Dėl kitų skelbimų tartis su administracija. Čekius rašyti „Pedro Daugintis“ vardu.

Straipsnius ir korespondencijas redakcija taisy, pertvarko savo nuožiūra. Nenaudoti raštai grąžinami tik autoriui prašant. Pavarde pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos ir leidėjų nuomonę. Už skelbimų kalbą ir turinį redakcija neatsako. Laikraštis spausdinamas pirmadienį; vietinės žinios ir pranešimai 9 - 10 puslapiams redakcijai įteiktini ne vėliau kaip iki sekmadienio vakaro.